

V I E N Y B Ė

1886 DEIMANTINIAI METAI 1961

75 M. 25 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn 7, N. Y.

1961 M. BIRŽELIO (JUNE) 30 D.

Telefonas:
APplegate 7-7257

KAINA 15 C.

J. Tysliavos, Jr. nuotrauka

Dr. J. Kęstutis Valiūnas (dešinėje), Neris International direktorius ir dr. A. Razma iš Wilmington, Ill., New Yorke diskutuoja Lietuvių Fondo padėti. Abu tvirtina, kad didesnis ir pajėgesnis fondas yra būtinais reikalingas lietuvių veiklai išsivijoje paremti. Teisininkai Algimantas Kėželis ir dr. Šidlauskas parengė Lietuvių Fondo statuto projektą, kuris turėtų būti greitai priimtas iniciatorių - aukotojų ir JAV Bendruomenės. Amerikos rytu pakraščiu lietuviai, kaip ir čikagiečiai, jau seniai matė tokio fondo reikalingumą ir visomis jėgomis jungiasi į jo suorganizavimą

Dabar

Juozas Tysliava

Koks skirtumas tarp valstybininko ir politikie-
riaus? — Pirmajam rūpi būsimosios kartos, o antra-
jam — būsimieji rinkimai...

Šis ne kartą gvildentas klausimas dabar prisime-
namas dėl to, kad Amerikos spauda tebekomentuoja
prezidento Roosevelto ir maršalo Stalino pasikalbėji-
mą Teherane. Mat, Rooseveltas pareiškęs, kad rin-
kimų atveju jam būtų naudinga, jei Stalinas paskelbtų
"viešą pareiškimą," liečiantį "laisvus rinkimus"
Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje... O kai dėl tų trijų
Pabaltijo kraštų "reokupacijos", tai Rooseveltas juo-
kaudamas pareiškęs, kad Jungtines Valstybes dėl to
nekariausiančios su Sovietų Sąjunga...

Šia proga taip pat verta prisiminti, ką presiden-
tas Rooseveltas savo laiku pareiškė lietuvių delega-
cijai: "Lietuvos nepriklausomybė ne prarasta, o tik
laikinai nustumta į šalį neatsakomųjų diktatorių."

Tais žodžiais Rooseveltas laikė lygiai Hitleriui,
lygiai Stalinui. Ir tais žodžiais mes tada neabejojo-
me. Mes pradėjome Rooseveltu abejoti vėliau — kai
jis suabejojo Atlanto chartos buvimu, — chartos, ku-
rią jis pats su Churchilliu pasirašė.

Tai buvo vadinamas globalinis žaidimas milijonų
gyvybės kaina. Istorija galutinio žodžio apie tai dar
nėra tarusi.

*Praeita sekmadienį man teko dalyvauti (ir net
kalbėti) Naujienų piknike, kuris įvyko apie 20 mylių
nuo Chicagos.*

Kadangi šis piknikas buvo gana gausus dalyviais,
tai aš niekaip negalėjau nusikratyti vienu klausimu,
būtent: kiek iš Brooklyno būtų atvykę lietuvių į pikni-
ką, suruoštą tokia nuotolyje?

Kaip ten bebūtų, šiuo pikniku Naujienos paminėjo
ir Birželio įvykius. Mat, pikniko programoje kalbėjo
dabar jau visai Amerikai žinoma Sibiro kankinė Bar-
bora Armonienė, su šeima atvykusi net iš Clevelan-
do. Reikia pripažinti, kad Armonienė moka ne tik
efektingai kalbėti — papasakoti savo išgyvenimus, bet
ir atsakinėti į jai patiektus klausimus. "Komunistams
į klausimus aš neatsakinėju", atrėžė Armonienė vie-
nam, ne visai blaiviam, Vilnies skaitytojui.

Mano asmeninei informacijai — ne spaudai — Ar-
monienė papasakojo, kas buvo daryta, kad jos įspū-
džiai būtų surašyti ir patiekti Amerikos visuomenei.
Beje, Armonienė nusiskundė, kad kai kas iš lietuvių
jai dabar jau net pavydi... Be to, ji pasakė, kad iš
Amerikos lietuvių laikraščių, tik Naujienos ir Vieny-
bė jai parodė tikro nuoširdumo.

Armonienės angliškai surašyti išgyvenimai —
PALIK AŠARAS MASKVOJE — pasirodys dar šį rudenį.
Be to, jos atsiminimus spausdina vienas šveicarų
laikraštis.

Barbora Armonienė buvo didžiausia Naujienų pik-
niko atrakcija.

Vilnis džiaugiasi, kad inžinierius Aleksandras
Čaplikas, įžymus veikėjas Bostone, suorganizavo 18
asmenų ekskursiją į Lietuvą. Girdi, —

"Apie šią grupę ligi šiol mums nieko nebuvo gir-
dėti. Iš to galima spręsti, kad grupę veikiausiai su-
daro nieko bendro neturinti su pažangiais Amerikos
lietuviams žmonėmis."

Inžinierius Čaplikas yra ALT Sandaros vicepre-
zidentas ir todėl, Vilnies redaktorių akimis, jis nėra
"pažangus". Bet ką gi tai turi su žmogaus troškimu
pamatyti savo gimtąjį kraštą? Lietuva, nors ir oku-
puota, nėra kompartijos nuosavybė ir tėvynės ilgesys
— valstybinis degtinės monopolis.

Pukelta j 4 psl.

Amerikos Lietuvių Gydytojų
Draugijos suvažiavime, Park
Sheraton viešbutyje, New Yor-
ke, birželio 24 ir 25 d. d.
Viršuje (iš d. į k.) sėdi: dr.
Stepas Biežis - naujasis A. L.
Gydytojų Draugijos pirminin-
kas, dr. V. Kanauka, dr. Bal-
čiūnas ir dr. V. Pavilanis.

Dr. V. Paprockas (dešinėje)
— Amerikos Lietuvių Gydytojų
Suvažiavimui Rengti Komiteto
pirmininkas kalbasi su dr. In-
gelevičium. Suvažiavimas ir
ta proga įvykęs banketas pra-
ėjo sėkmingai. Dalyvavo 70
gydytojų ir dantų gydytojų.
(Plačiau - žiūr. 12 ir kt. psl.)

J. Tysliavos, Jr. nuotrauka

Lietuviai Kalifornijoje

Vladas Bakūnas

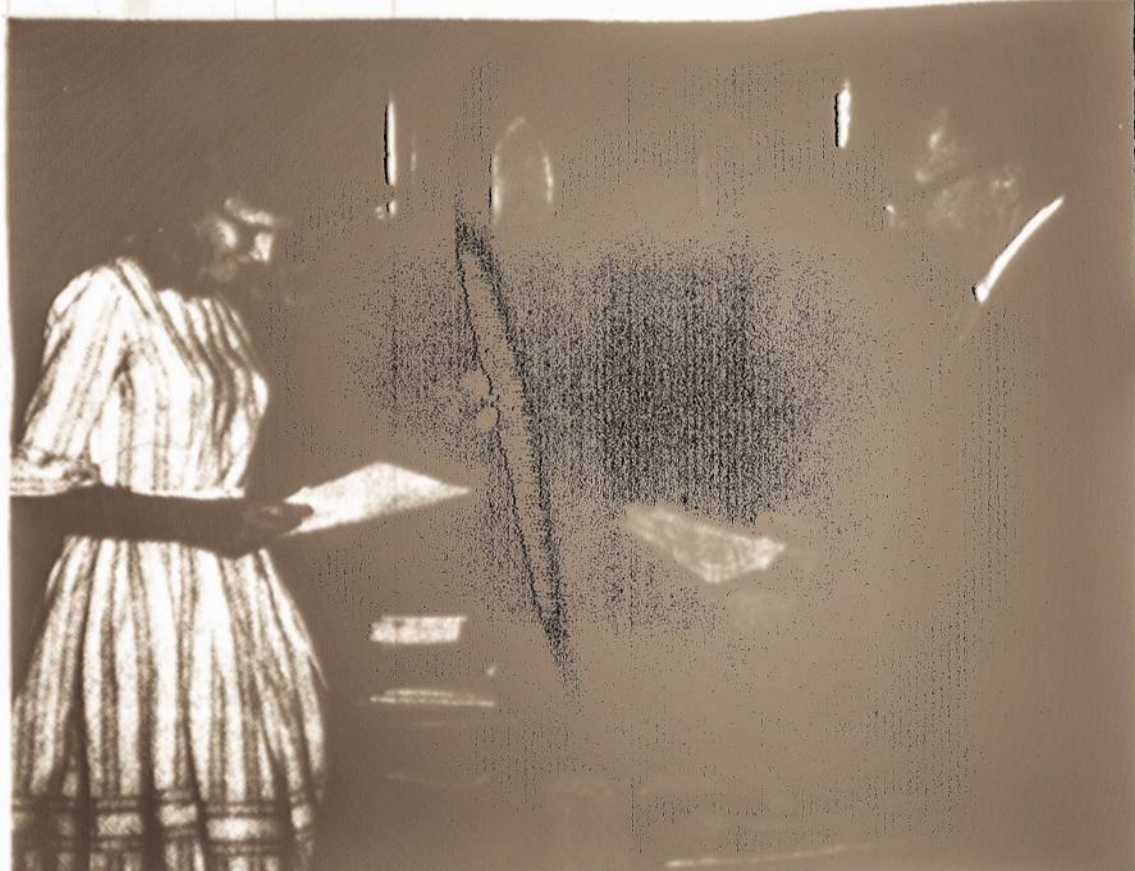

Tragiškojo Birželio Minėjimas Los Angeles, Kalifornijoje. (Viršuje) Los Angeles Herald-Express bendradarbis G. H. Todt tarp lietuvių. Iš k. i. d.: L. Valiukas, klebonas kun. J. Kučingis, konsulas dr. Bielskis, G. H. Todt ir Julius Jodelė. Šiame minėjime Herald Express bendradarbis Todt pasakė idomią ir turiningą kalbą.

(Dešinėje) Los Angeles veikėjas Leonardas Valiukas skaito deklaraciją minint tragiškojo birželio 20 m. sukaktį.

L. Kančausko nuotraukos

VIRSUJE: Los Angeles Lituanistinės mokyklos vedėjas mokytojas Ign. Medziukas išteikia mokyklos baigimo pažymėjimą G. Gustaitel.

DEŠINĖJE: Laima Stančikaitė baigusi Lituanistinę mokyklą taria padėkos ir atsisveikinimo žodį mokytojams.

APACIOJE: Rašytojas Jurgis Gliauda išteikia premiją pirmo skyriaus mokinėi R. Jodelytei už gerą skaitymą.

L. Kančausko nuotraukos

Lietuviškosios šv. Kazimiero parapijos, Los Angeles, surengta, 8-ta iš eilės, Lietuvių Diena praėjo su įprastu pasisekimu, sutraukusi minią vietos ir apylinkių lietuvių, kurios, iki šiol, nepajėgė suburti jokia kita lietuviška organizacija bet kokiam savo rengimui. Anksčiau, tokių dienų rengėjas, parapijos klebonas kun. J. Kučingis, kviesdavo lietuviškos dainos meno žvaigždes — iš Chicagos, Clevelando, New Yorko. Šį kartą šuolis buvo padarytas į politinę kryptimi — vyriausiuoju Lietuvių Dienos programos dalyviu buvo pakviestas žinomas lietuvis veikėjas, lietuviškosios radijo programos savininkas ir direktorius iš New Yorko Jokūbas Stukas, pernai viešėjęs Lietuvoje ir apie tai kalbėjęs Los Angeles lietuviams šioje Lietuvių Dienoje; savo įspūdingams dadūreš spalvotą filmą su keliais vaizdais iš Vilniaus, Kauno ir... Maskvos.

J. Stuko kalboje, angliškai ir lietuviškai, netrūko aštrių žodžių Lietuvos okupantui, kuria susirinkusiųjų buvo pasmerktas entuziastingu kalbėtoju pritarimu. Bet galima, kad J. Stuko kalbos turinys neatitiko jo paties sukto filmo vaizdus Vilniuje, Kaune ir (daugiausia) Maskvoje... Vaizdų iš Maskvos — buvo lyg ir per daug, juo labiau, kad jų daug "žiauresnių", iš raudonosios sostinės, matome čia, televizijoje, beveik kasdien; nes komercinių piliigrimų į raudonąją Mekką, dabar jau galime skaityti beveik tuzinais... Norėjosi daugiau matyti Kauno ir Vilniaus. Šiaip jau J. Stukas mūsųose paliko tauraus, patriotingo, šia gimimais ir augimais lietuvių, įspūdį, nežinant didelio kontrasto tarp jo žodžių ir vaizdų...

Gal kiek nuobodino programą, tai parapijos choro kad ir gerai skambėjusios dainos, kurios apėmė visą antrosios dainų dienos Chicagoje (liepos 2 d.) repertuarą — viso 17 dainų. Nebuvo sunku nusivokti, kad šiuo metų laiku didžiulėje Breakfast Club salėje bus karšta lyg ir "keputvėje" ir tikrai būtų užtekę kokių trijų ar penkių dainų iš to repertuaro. Girdėjosi balsų, kad ši aplinkybė kaip tik ir sumažinusi kiek publikos skaičių, nes jos buvo kiek mažiau nei pernai ta pačia proga.

Klebonas kun. J. Kučingis koncerto proga parapijos choro pirminkui A. Raulinaičiui išteikė 500. — dolerių čekį, tuo bent dalinai prisidėdamas prie padengimo kelionės išlaidų, kurios susidarė to choro dalyviams vykstant į Chicago, dalyvauti dainų šventėje. Kiek choro dalyvių vyks — patiks galutinai tik pačioje Chicagoje, bet dabar spėjama, kad ten vykti pasiryžę maždaug apie pusę choro dalyvių ir tai būtų gal vos 30. Tokiai tolimai kelionei, be abejojimo reikia ankuro pasirėngimo ir ilgokų atostogų, gi turint galvoje, kad dauguma choro dalyvių surišti su darbu ir atostogų sąlygomis — suprantama, kad ne visi gali tam laikui nuo darbo atitrūkti. Vyriausiuoju programos pranešėju buvo teisėjas J. Peters, kuriam programos elgoje puikiai taktininkavo grakščios lietuviškos tautinioose rūbuose — Nijolė Mitkutė ir Birutė Lembergaitė, lietuvių ir anglų kalbose pranešėdamos programą ir net trumpas dainų turinio santraukas. Nors tai kiek programą ir pailgino, bet šita naujenybė mūsų koncertuose yra sveikintina.

Berods programai artėjant į galą — atvyko ir Rūta Lee-Kilmontė, kuri, kaip ir papras-

ta lietuviškuose parengimuose, publikos buvo sutikta su ovacijomis.

Bendrai — kaip ir visos kitos šv. Kazimiero parapijos rengtos Lietuvių Dienos, taip ir ši — paliko labai gero įspūdžio, nes buvo gyvu patikimumu, kad kun. J. Kučingio sukurtoji lietuviška tvirtovė Amerikos vakaruose dar ilgus metus liks tuo židiniu, apie kurį bursis lietuvių, įsikūrę pačioje didžiausioje lietuvių kolonijoje Pacifiko krante.

PAVYZDINGIAUSIA STUDENTĖ

Ina Stadalninkaitė

Vienybietis inž. Vytauto ir L. Stadalninkų dukterė Ina sugeriausias pažymiais baigė Hollywoodo Immaculate Heart High School gaudama taip vadinamą life membership Kalifornijos Scholarship Federation. Ina toje gimnazijoje per eilę metų buvo viena pačių pavyzdingiausių ir pirmųjų mokinėlių ir kaip tokia buvo pasiūsta į specialius mokslo kursus Los Angeles county muzeum, į kuriuos iš kiekvienos gimnazijos galėjo patekti tik vos po du kandidatus. Ina pasiūvusį studijuoti biohemiją UCLA universitete, kurin jau yra patekusi išlaikydama konkursinius egzaminus. Tarpe kita ko ji neseniai yra laimėjusi pirmą vietą namų ruošos konteste, laimėdama tą vietą su medaliu.

Ina Stadalninkaitė nevien gabi mergaitė Amerikos aukš-

tesnėje mokykloje — ji taip pat ir puikilietuviškaitė: ji yra aktyvi parapijos choro dalyvė, ji yra skautė, ji yra uolii tautinių šokių grupės narė; bendrai ji yra gyva išeiivijos lietuviškojo gyvenimo gyslelė kurtomis teka tyras lietuviškas kraujas lietuviybės išlaikymui.

Ina Stadalninkaitė, naudodamosi savo atostogomis skrenda į Chicago dalyvauti dainų dienoje, paskui dar liks papsėdžiauti akademineje skautų stovykloje ir dar vėliau pasileks Atlanto krantus, prie kurių, arčiau ar toliau, gyvena visa eilė jos giminių, kuriuos ji pasiūvusį šia proga aplankyti.

MINĖJO VEDYBINĘ SUKAKTĮ

Vienybietis inž. Bronius Budginas su žmona Antanina praeltą sekmadienį atšventė 8-rių metų vedybinę sukaktį. Jie gyvena Santa Monica, Calif., kur turi įsigiję puikią rezidenciją. Abu Budginai, užimti darbais, lietuviškąją veiklą čia paremia, gana dažnai, stambesnėmis piniginėmis aukomis. Šios šeimyninės šventės proga — Budginams mūsų nuoširdūs sveikinimai.

J. AFTUKAS SERGA

Vienybietis J. Aftukas, Yucaipa, Calif., neseniai susirgo, bet laimei — liga nėra sunki ir dėlto gali gydytis, specialisto gydytojo prižiūrimas, namuose. Linkime greitai pasveikti.

VYKSTA Į TOLIMĄ KELIONĘ

Vienybietis Vincas ir Valerija Kazlauskai, mūsų kolonijoje žinomi kaip stambiausiai įsikūrę "dypukai" (26 butų namų savininkai) šiomis dienomis pirke naują 1961 m. modelio Oldsmobile — leidžiasi į tolimą kelionę po Ameriką ir Kanadą, kur išbus apie porą mėnesių laiko. Kartu vyksta ir jų dūkra Birutė, uolii mūsų jaunųjų lietuviškojo gyvenimo dalyvė.

Neužmirškite atnaujinti Vienybės prenumeratą!

Tarnauja daugiau, kaip šimtą metų

PASKUTINIŲ NUTARIMU
IŠMOKAMI DIVIDENDAI **3 3/4** % I. METUS

Dividendai apskaičiuojami metų ketvirčiais dviems metams ar daugiau (3 1/2 % reguliaraus plus 1/4 % specialaus).

3 1/2 % per metus *Reguliarus metų ketvirčio dividendas*

Nuo DEPOZITO-DIENOS
Apskaičiuojama METŲ KETVIRČIAIS

Užsikite, rašykite ar telefonuokite bet kuriam mūsų skyriui

THE KINGS COUNTY SAVINGS BANK
A MUTUAL BANK

"...kur jūsų pinigai tarnauja tik JUMS!"
BROOKLYN, NEW YORK

Eastern Parkway Office: 539 Eastern Parkway at Nostrand Ave.
Nuo pirm. iki penktadienio 9 v. r. - 3 v. p. p.
Pirm. vak. nuo 5 - 8 v. v. PRresident 3-7000

Broadway Office: 135 Broadway at Bedford Avenue
Nuo antr. iki pentk. 9 v. r. - 3 v. p. p.
Pirm. nuo 9 v. r. - 7 v. v. STagg 2-6676

Member Federal Deposit Insurance Corporation

Lietuviškoje Chicagoje

Juozas Tysliava, Vienybės redaktorius, atvykęs į Draugo vyr. redaktoriaus Šimučio jubiliejinę iškilmes, dar Chicagoje. Jis tobulina VIENYBES informaciją apie Chicago Lietuvos ir platina Vienybę. Steigiamą VIENYBES redakciją ir administraciją atstovybė Chicagoje. Tysliava dalyvavo Birželio įvykių minėjime, o Balfo pikniko dalyvius sveikino VIENYBES vardu.

Antanas Gintneris, Lietuvos žurnalistų Chicago skyriaus pirmininkas, neturi laiko atsikvėpti. Jis yra Balfo Chicago apygardos reikalų vedėjas. Visą laiką dirbo su tuo Balfo didžiuoju pikniku. Dabar Dainų šventė jau "ant kulnų". Gintneris čia organizuoja nakvynes tiems choristams ir svečiams, kurie neturi kitos vietos vietos. Suprantama, kad visiems tiems darbams atlikti Gintneris prisiprašo daug gerų ir energingų talkininkų. Vienas nieko nepadarysi. Pastebima, kad Gintneris imasi be jokio atlyginimo tokių visuomeniškų darbų, kurie daugelį atrodo per daug "techniški" ir todėl nėjomus. Taip. Bet kas gi būtų be jų?

Domas Giedraitis, medicinos daktaras, šiemet pastoviai įsikūrė Elgin, Illinois. Tai tik kelios dešimtys mylių nuo Chicago. Tiesa, dr. Giedraitis keletą metų gyveno Elgine ir dirbo valstybės ligoninėje. Bet tik šiemet įkūrė savo privatų, moderniškai įrengtą gydytojo kabinetą ir, be to, pirko sau rezidenciją. Dr. Giedraitis yra balgės Kauno universiteto med. fakultetą ir išlaikė JAV reikalavimus egzaminus. Įdomu pastebėti, kad dailiuose miesteliuose aplink Chicago kuriasi žymūs lietuviai gydytojai, būvę "dypukai". Čia (Elgine) turi savo rezidenciją ir garsėjantis chirurgas Bo-

bellis. Yra ir daugiau. Čia atostogaus Vienybės korespondentas ir daugiau parašys.

Bronius Vasys, ALTS Cice-ro skyriaus pirmininkas, drauge su visa skyriaus valdyba (vicepirmininkas—šių eilučių autorius, sekretorius—Petkūnas ir išdinininkas Trinka) buvo suruošę savo skyriaus narių ir prietelių išvyką į tą plačiai aprašinėjamą buvusią "žydų milijonierių" vasarvietę—Union Pier—prie Michigan ežero. Buvome apsiestoje ir nakvojome "Gintaro" viloje. Milijonų ten, žinoma, neradome ir žydiškumo pėdsakų taip pat nepastebėjome. Bet vieta puiki. Aplink vilos su lietuviškais pavadinimais ir lietuvišais savininkais, — sako, daugiausi buvusiais "dypukais."

Jaunimo (Jezuitų) Namuose, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. nuolat vyksta didelis žmonių judėjimas. Susirinkimai, parodos, vaidinimai, repetitijos, koncertai, pamokos ir t.t. Labai pastigendama ten vietos, kur būtų galima gauti kavos puodelį ar vaisvandenių stiklą. Tėvas Kubilius (to namo viršininkas) minėjo, kad Jezuitai tą žino ir jeigu atsirastų koks rimtas siūlymas iš privačios iniciatyvos, taj palankiai svarstytų.

Spaudos Balius yra numatytas rudens pradžioje. Greičiausia bus ruošiamas Lietuvos žurnalistų Chicago skyriaus. Jau du kartu buvo tokie spaudos baliai Chicagoje. Praktika parodė, kad visuo-menė nelabai palaiko spaudos balių tradiciją. Gi pati spauda taip pat gana "šalta" tam reikalui. Ar ne keista? Visai dėl to kalbama.

JULIUS ŠAKELE

Kun. Benediktas Suginas, Vasario 16 gimnazijos ambasadorius Amerikoje, tarp buvusių gimnazijos mokinių.

"Jei mes surinksime pusę Vasario 16 gimnazijos lėšų, vokiečių valdžia pažadėjusi pridėti antrąją". Karolis Drunga, buvęs Vokietijos LB vicepirmininkas kalba dr. P. Rėklaičio, dabartinio vicepirmininko susitikime Chicagoje.

Chikagilėlių Ateities šokėjų naujoji karta.

UŽSISAKYKITE TERROJE ŠITAS KNYGAS

R. SKIPITIS: NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ STATANT, išpūdinga atsiminimų knyga iš mūsų laisvės kovų ir pirmųjų nepriklausomo gyvenimo žingsnių, vienas rimčiausių ir idomiausių veikalų mūsų atsiminimų literatūroje. 440 psl., kieti viršeliai, kaina - \$5.00.

ANTANAS TULYS: TŪŽŲ KLUBAS, rinktinių novelių knyga, vaizduojanti senosios mūsų tautiečių kartos kūrėmsi ir gyvenimą Amerikoje, originali, pagądinanti idomumu, meniškai stipri, drąsi žodžiu ir neatsitiktine tematika. 198 psl., kieti viršeliai, kaina - \$3.00.

ANGLŲ KALBOS GRAMATIKA, stambi apie 220 psl. knyga, rimtas ir metodingas vadovėlis lietuviams mokytis anglų kalbos ar tobulintis joje. Visi aptarimai lietuviškai, tikslus ir aiškus supažindinimas su kalbos dalimis, sintakse ir anglų kalbos savitumais, gausu pavyzdžių kartu su jų pavyzdžių vertimais į lietuvių kalbą. Kieti viršeliai, kaina - \$3.50.

TERRA

3333 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.

LIETUVIŲ VADOVAUJAMA ISTEIGTA 1924 M.

Schuyler Savings & Loan

ASSOCIATION OF KEARNY, NEW JERSEY
Nuo 1960 m. liepos 1 d. už sutaupus moka

4%

Be to, duoda paskolas namams, išrašo pašto perlaidas (money orderius), taupo pinigus Kalėdų šventėms (x-mas Club), skolina pinigus taupytojams, priima mokesčių už elektrą ir gazą.

Federal Savings and Loan Corporation narys
Julius Paknis, Prezidentas Petras Valevas, Sekretorius Juozas Balza, išdinininkas

Iškirpk šią atkarpą ir atsiųsk -
SCHUYLER SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
24 Davis Ave., Kearny, N. J.

Joseph Andrusis TRAVEL BUREAU

87-09 Jamaica Avenue
Woodhaven, 21, N. Y.

Telefonas
VI 7-4477

BILIETAI PARDUODAMI
visomis susisiekimo priemonėmis
į visas pasaulio vietas

PERKANT - PARDUODANT NAMUS AR ISNUOMOJANT BUTUS, APDRAUDOS, federalinių ir valstybių (Income Tax) užpildymu, pirkimui piniginių perlaidų (Money Orders) ir įvairiausiems kitais reikalais, kreipkitės

HAVEN REALTY & INSURANCE

87-09 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y. TEL. VIRGINIA 7-4477

Kasdien nuo 9 val. r. iki 9 v. v. Sekm. nuo 1 v. p. iki 5 v. v.

VIENYBĖ

1886 DEIMANTINIAI METAI 1961

192 Highland Boulevard, Brooklyn 7, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-7257

Dabar

Atkelta iš 1 psl.

dovanoja savo kūrinius vadnamoms loterijoms, seniai praktikuojamoms Balfo piknikuose. Pavyzdžiui, dailininkas A. Rūkštelė šį kartą pikniko rengėjams padovanojo vieną savo paveikslą — kažką panašaus į gubas, dėl kurių anąmet keleatas asmenų vos nenusmuko nuo koto. Beje, lyg tyčia, šį dailininko A. Rūkštelės paveikslą Balfo piknike laimėjo Vienybės skaitytojas Vincas Tutlys.

Kaip ten bebūtų, bet piknikai Chicagoje dar "neišjęję iš mados", kaip New Yorke. Priešingai, laikraščiai, kaip Naujienos, neberengia koncertų, bet jų piknikai tebėra populiari.

Kai dėl Balfo piknikų, kurie čia būna tikrai sėkmingi, tai reikia pasakyti, juos remia tiek senieji, tiek naujieji ateiviai.

Kitų miestų balfininkai, kuriems rūpi mūsų tautiečių šalpa, turėtų pasimokyti iš čekigiečių — Gintnerio, Šimkaus ir kitų.

Draugas, kaip ir kiti mūsų laikraščiai, pakrypo į kairę... Bet tai tik popierėje, tik savo antrašte.

Mat, prieš karą, kai Vienybė tapo dienraščiu, jos antraštė buvo pastūmėta į kairę. Vėliau, po keleto metų, Kleofa Jurgellonio redaguojama Tėvynė savo antraštę taip pat pasuko į kairę. Po karo, tremtiniams perėmus Darbininką, to laikraščio "antgalvis" taip pat buvo pasuktas į kairę. Truputį vėliau Dirva, kaip ir Vienybė, savo antraštę pastūmė į kairę, dešinėje, iš pat viršaus, dėdama kokį nors patrauklesnio turinio paveikslą. Dabar štai Draugas...

Tai ir vėl man primena amžinos atminties Lietuvos leidėjo Olšausko pasakojimą apie tai, kaip jį visame kame pamėgdžiojęs Kataliko leidėjas Tananevičius, "Didžiausia Tananevičiaus klaida buvo ta", kartą paskojo Olšauskas, "kad jis, kartodamas mano veiksmus, taip pat kartojo ir mano klaidas"...

Truputis panašumo tarp to, kas buvo tarp Olšausko ir Tananevičiaus; Dabar, kai Vienybės antraštė grąžinta atgal į pirmo puslapio centrą, aš redaktorių dėmesį norėčiau atkreipti į tokį faktą:

Sovietų kompartijos organas PRAVDA buvo vienas pirmųjų Europos laikraščių kuris savo antraštę laikė kairiame lapo kampe...

Pravdos, kaip ir Izvjestijų, antraštės, jeigu neklystu, tebėra tose pačiose vietose — kairėje.

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS III TARYBOS VYRIAUSIOS RINKIMŲ KOMISIJOS NUOTRAUKA. Sėdi iš k. į d.: Dr. K. Drangelis, komisijos pirm. R. Skipitis, sekretorius J. Talalas. Stovi: J. Našlūnas, B. Vitkus, M. Mackevičius.

Pavergtų Tautų Komitetas JAV Kongrese

Kongresmanas Edward J. Derwinski iš Illinois yra įnešęs į JAV-bių Kongreso Atstovų Rūmus specialią rezoliuciją (H. Res. 267), kurioje siūloma sudaryti pastovų komitetą komunistų pavergtų tautų reikalams ginti ir kartu kovoti už tų kraštų išvadavimą iš bolševikų vergijos. Šis komitetas, kaip ir visi kiti Atstovų Rūmų komitetai, būtų sudarytas iš demokratų ir republikonų kongresmanų. Prie kongresmano E. J. Derwinski žygio jau yra prisijungę šie kongresmanai: Bow (Ohio), Bruce (Ind.), Church (Ill.), Collier (Ill.), Dwyer (N. J.), Miller (N. Y.), Wallhauser (N. J.), Conte (Mass.), Cunningham (Nebr.), Halpern (N. Y.) ir Scranton (Penn.). Šios rezoliucijos iniciatorius ir visi jos rėmėjai tiki, kad H. Res. 267 busiŭs ga-

lima praveisti dar šio Kongreso pirmoje sesijoje, kuri baigsis apie rugpjūčio vidurį. To komiteto vardas būtų — Special Committee on the Captive Nations.

Bendrame pareiškime, kurį yra išleidęs minėtos rezoliucijos autorius ir jos rėmėjai, išvardinti 23 komunistų pavergti kraštai, kurių tarpe yra ir Lietuvos vardas.

Visi tie, kurie teigė ar teigia, kad Kuchel-Lipscomb rezoliucija nėra palankūs faktas, klydo ir klysta. Greičiausiai kongresmanas Edward J. Derwinski ir kiti jo rezoliucijos rėmėjai pasisavino mintį iš sen. Tom Kuchel ir kongr. Glen Lipscomb ir jų jų garsiosios rezoliucijos Lietuvos bylos reikalu (S. Con. Res. 12 ir H. Con. Res. 153). Tik mums, lietuviams, reikia dar truputį

daugiau pasitempti, ir Kuchel-Lipscomb rezoliucija bus tikrai pravesta Senate ir Atstovų Rūmuose. Dar kartą visiems lietuviams reiktų paspausti Senato ir Atstovų Rūmų užsienio reikalų komisijų pirmininkus, kurių rankose yra mūsų rezoliucija. Visiems mums vertėtų dar kartą parašyti po keletą žodžių senatoriui J. William Fulbright ir kongresmanui Thomas E. Morgan, kad jie tuoj darytų teigiamą žingsnį S. Con. Res. 12 ir H. Con. Res. 153. Senatoriui Fulbright būtų galima rašyti: "My dear Senator: Please expedite the S. Con. Res. 12 as soon as it is possible and to vote in favor of it. Thank you." Panašiai reiktų rašyti ir kongresmanui Morgan: "My dear Representative: Please expedite the H. Con. Res. 153 as soon as you can and please vote in favor of it. Thank you."

Jeil tiems asmenims esi jau rašęs, parašyk ir vėl. Padaryk tai nieko nelaukdamas.

L. V.

przed sądem i rządem "Litwy Srodkowej", Kaunas 1921 m. Tai Vilniaus lietuvių spaudos bylos ir pabaudos 1920 — 1921 m. Už šios knygelės paskolinimą irgi būčiau dėkingas.

MYKOLAS BIRŽIŠKA
1120 — 1122 S. Magnolia Ave.
Los Angeles 6, Calif.

Sibiro eilėraščių Kongrese

JAV Atstovų Rūmų daugumos vadas John W. McCormack, gavęs iš VLIKO informaciją apie eilėraščių iš Sibiro pasirodymą, ir gavęs vieno tokio eilėraščių vertimą į anglų kalbą, pasakė ta proga žodį birželio 13 d. Atst. Rūmų posėdyje ir paprašė išspausdinti Congressional Record VLIKO raštą ir eilėraščių vertimą.

Ekskursija į Lietuvą

Praeitą šeštadienį turėjo išskristi Amerikos lietuvių grupė į Lietuvą, bet dėl nežinomų priežasčių kelionė buvo atidėta. Iš Skandinavų Airlines patirta, kad lietuvių ekskursija, kurioje buvo apie 40 asmenų, išskrido praeitą trečiadienį, birželio 22 d.

ATSIUSTA PAMINETI

Mes NESĖME LAISVĘ —. Atsiminimai, Autorius Petras Pleskevičius. Išleido Rūtos leidykla, 89 Napier St., Hamilton, Ont., Kanadoje. Galima užsisakyti per autorių šiuo adresu: Petras Pleskevičius, 264 Cannon St., E. Hamilton, Ont., Canada.

Mums

rašo

Londono "Nida" pernai išleido mano Vilniaus darbo atsiminimų (Dėl mūsų sostinės) I dalį, o dabar ji jauturi spaudai parengtą ir II dalį. Beliko dar parengti III dalį. I-ajai ir II-ajai daliai gavau naudotis mano vilnietišku lenkų kalba straipsnių rinkiniu, kurio Vilniuje išleidau 4 dalis, o paskiau Kaune dar dvi dalis Rinkinio antraštė: Na posterunku Wilenskim (Vilniaus sargyboje). III atsiminimų daliai man reikalingos to rinkinio V ir VI dalys, tariai Vilniuje išleistos 1922 m., bet ištikrųjų išspausdintos Kaune V d. 1935 m. ir VI d. 1936 m. Jeigu kuris mano tautiečių aptiks pas save katrą jų ar net abi dalis, labai prašyčiau jas man paskolinti, kuriomis pasinaudojęs sveikas jas gražinsiu labai dėkingas.

Taip pat labai man reikalinga garsaus Vilniaus advokato Tado Vrublevskio parengtoji, tik jo nepasirašyta, knygelė Prasa Litewska w Wilnie

VIENYBĖ, 1886, II, 10

Uzgime tas jaunas rasztelis wardu Wienibe tarpe lietuwninku, tejp kajp uztekejo tykra zwaiuzde, kuri sawo szwiesa kitas perauksztis, ir wysa czesa wajkszczius keliu tejsybes ne-

sziodama ing namus Wienibe ir sutikima.

Su druta szyrdze, ir ne perlauzta wale storawosimes but inpedzejs giaro artojaus, kurys suimdama zagre in rankas, nesidajro, o storawojasi waga ligiai ir tiesiog nuwest.

Iš praeities Tavo sūnūs...

* Wajskas Amerykantskas norėdamas grejcziaus pabaijt wajna su Indijonajns Apachesajns ketyna insytajst szunis tejp kajp kitados turėjo dėl jeszkoimo pabėgusu newalniku, wadynamus (blood hounds). Aficieraj norėtu turēt tokius szunis su kurejs galletu dasektie Indijonus, ale mynsteris wajnos ne nory pawelit, uwozodamas toke wajna už ne žmoniszka.

* Kas parejkalaus gazietos Wienibes Lietuwniku o ne atsus pyngiu - norynt už puse metu, bus wienas numeras nusiustas ant pažuros, o daugiaus ne; tas dalikas ira rejkalingas del paretko.

VIENYBĖ, 1886 m. birž. 23.

DEIMANTINIO FONDO RĖMĖJAI

W. Petronis Rush, N. Y.	\$35.00
E. Moliene Detroit, Mich.	\$10.00
A. Kudirka Richmond Hill, L. I.	5.00
V. Yomantienė New York, N. Y.	5.00
M. Stanis-Stanionis Clearwater, Fla.	5.00
P. Jasiukonis New Haven, Conn.	3.00
St. Latviūnas Flushing, N. Y.	3.00
A. Razutis Los Angeles, Calif.	3.00
A. Tamašauskas Baltimore, Md.	3.00
V. Vaičiulis Richmond Hill, L. I.	3.00
A. Kscenaitienė Bronx, N. Y.	2.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojama.

Pastaba dėl R. Skipičio atsiminimų

Su dideliu malonumu ir pasitenkinimu perskaičiau R. Skipičio atsiminimus. Tik apibūdinimas Darbo ir soc. apsaugos d-to veiklos, o ypač jos vadovo Aleksandro Sostako (R. Skipičis rašo Seštoko) asmens mane nustebino. Rašoma, kad A. Sostakas išbuvo direktoriumi nuo d-to įsteigimo iki bolševikų okupacijos ir žymesne iniciatyva bei darbštumu nepasižymėjo (246 — 249 psl.)

Žinoma, darbo ir soc. apsaugos d-to veikimo sritis yra ne tos pat apimtys, kaip Vilkolakis ar valstybinė opera. Ir A. Sostako asmuo netiek imponuojantis, kaip Ballo Sruogos ar Kipro Petrausko. Todėl ir R. Skipičio atminty Vilkolakis ir opera teikia jam malonius prisiminimus, o Darbo ir soc. apsaugos d-to veikla — priešingus. Kitaip negalima suprasti R. Skipičio neobjektyvumo.

Su A. Sostaku ir jo vadovaujamu d-tu bendradarbiauau tik nuo 1936 m. iki nelėtos bolševikų okupacijos. Tuomet A. Sostako žiniuose be centrinių įstaigos buvo: 10 darbo inspekcijų, 10 ligonių kasų su ju ambulatorijomis, sanatorijomis, vaikų kolonijomis ir dešimtys tūkstančių apdraustųjų su jų šeimomis. Kiek vėliau buvo įsteigta Draudimo nuo nelai-

mingų atsitikimų kasa, kuri apjungė netik pramonėje bei versluose dirbusius, bet ir žemės ūkiuose. Todėl šidraudimo rūšis apėmė ar ne 2/3 krašto gyventojų. Darbo rūmai su savo kultūros klubais Kaune ir provincijoje. O kur dar prieglaudos, našlaitynai, labdaros organizacijos, kurios naudojosi valstybės ir savivaldybių pašalpomis. Trumpai tariant, socialinė įstatimda-vystė bei jos priežiūra apėmė visą kraštą. Joje reiškesi visų sluogsnų bei pažiūrų gyventojai: mokesčių mokėtojai, socialinių privilegijų naudotojai, gydytojai, vaistininkai, teisininkai, sprendami kilusius nesusipratimus ir t. t. Dabar kyla klausimas, kas visą šį reikalą pramatė, įstatė į atin-kamus rėmus (paruošė įstaty-mus), parinko žmones, prižiū-rėjo vykdymą, sprendė kilu-sius nesusipratimus, tvirtino biudžetus, statybų projektus ir t. t. Ar tai galėjo atlikti žmo-gus be iniciatyvos ir darbštu-mo kokiu autorius pristato skaitytojams Aleksandrą Sos-taką. Bolševikai, okupavę Lie-tuvą iš pat pirmųjų dienų jį areštavo ir jo likimas, kaip ir daugelio kitų kraštui nusipel-nusių, nežinomas. Greičiau-sia yra žuvęs kankinio mir-tim, nes buvo senyvo amžiaus žmogus.

Iš pasikalbėjimų su A. Sos-taku patyriau, kad jis turėda-vo vargo ir su savo viršinin-kais — ministeriais kol pra-vesdavo kokį kraštui naudingą įstatymą. Kuomet bedarbių skaičius skandalingai išaugo ir nebuvo kur jų nukreipti, ki-lo sumanymas įsteigti Viešų-jų darbų fondą. Tam iš pradžių priešinosi tuometinis Vidaus reikalų ministeris pulk. S. Ru-steika. Bet vėliau, kuomet tas fondas buvo įsteigtas ir pakan-kamai sutelkė lėšų, tai to fon-do lėšomis apščiai disponavo ir pulk. Rusteika būdamas ne ministerių, o Kauno miesto vice burmistru.

Kartą man kilo mintis pa-klausti A. Sostaką ir kur jis ima savo projektam — sumanymams pavyzdžius. Jis nesi-varždamas atsakė — iš Len-kijos. Nes toji kaip ir Lietuva atsistato iš karo griuvėsių, to-dėl yra geras mums pavyzdys. Nors kaip žima, su Lenkija diplomatinis santykių neturė-jome ir A. Sostakui nelengva buvo naudotis jos pavyzdžiais.

Privataus A. Sostako gyve-nimo nežinau, nes gyvenau provincijoje. Jį pažinau tik kaip sumanų ir darbštų valsty-bės tarnautoją didžiai kraštui nusipelnusį.

A. RAZUTIS
Los Angeles, Cal.

Dr. Kazys Drangelis, kurio ofise - 3621 S. Halsted St. Chicagoje - buvo įkurta Amerikos Lietuvų Doktorų Draugija, - draugija, kurios suvažiavimas įvyksta ši savaitgalį New Yorke. Tai įvyko 1914 m. sausio 10 d. Pirmuoju šios draugijos sekretorium buvo dr. K. Drangelis.

Turime reikalauti, kad Pabaltijo kraštams būtų atstatyta apsisprendimo teisė

Dr. A. Trimako kalba Birželio Minėjime New Yorke

Prieš dvidešimt metų, 1941 m. birželio mėn., nesuskaitoma daugybė ginkluotų Sovietų agentų įsiveržė į ramius lietuvių, latvių ir estų namus, ir suėmė šimtus tūkstančių nekaltų žmonių, sugrūdė juos į prekinus geležinkelio vagonus ir išgabeno į tolimus Sovietų Sąjungos šiaurinius plotus. Daugelis tų nekaltų žmonių tapo Sovietų genocidinio nusikaltimo aukomis — vyrai, moterys, net vaikai — buvo išgabenti į Sotietų darbo vergų stovyklas. Netrukus po to daug išvežtųjų mirė nuo fizišnio išsekimo, bado, ligų ir nepakeliamų klimato sąlygų. Tik maža dalis tų, kurie išliko gyvi pakėlė balsias kančias, po daugelio metų galėjo grįžti į savo gimtuosius kraštus ir tai neturėdami jokios vilties normaliai gyventi dėl Sovietų priespaudos ir diskriminacijos. Nuo anų liūdnu birželio dienų, kai buvo įvykdytas Maskvos agentų nusikaltimas Pabaltijo kraštuose, Sovietų valdžia nuolat ir vis dažniau laužė pagrindinius žmoniškumo dėsnius, niekino žmonių teises bei laisves ir mindžiojo pagrindinius reikalavimus, kylančius iš tarptautinio teisingumo. Jie nesilaikė nei Atlanto Chartos, nei Jungtinių Tautų chartos, nei nuostatų, surašytų konvencija genocidui sustabdyti. Nesiskaitydama su šiais ir kitais tarptautiniais įsipareigojimais, Sovietų Sąjunga įvedė Pabaltijo kraštuose eksploatacinio pobūdžio kolonijinį režimą. Visos dvasinės ir medžiaginės jėgos, visos tautinės žmonių vertybės buvo pamintos Sovietų ekspansijos mašinai plėčiantis ir siekiant pavergti kitas tautas Azijoje, Afrikoje ar Lotynų Amerikoje. Dar daugiau. Dėl jėga vykdomų deportacijų ir perkėlimo masėmis žmonių į Sibirą ar sodinimo jų į kalėjimus

yra labai sumažėjęs Pabaltijo valstybių gyventojų skaičius. Išvežtųjų žmonių vietas užpildyti buvo atvežta nauji gyventojai iš Rusijos ir tokiu būdu greitinama tų kraštų rusifikacija. Šie žiaurūs Sovietų kolonialinio režimo metodai yra taip pat surišti su Sovietų kolonijinio režimo pastangomis nuolat persekioti religiją ir patriotizmą, siekiant sunaikinti religinį gyvenimą ir kultūrinį palikimą.

Naujausi sovietinio priespaudos režimo faktai yra Lietuvos vyskupo J. Steponavičiaus ir latvių socialdemokratų vado ir vieno iš Latvijos respublikos steigėjų Frisic Henders suėmimas. Vysk. J. Steponavičius buvo suimtas už tai, kad atsiskakė įšventinti i kunigus Sovietų agentus kunigų seminarijoje, o dr. Henders, 76 m. amžiaus, ligomis ir fiziškai iškankintas per septyneris metus darbo vergų stovykloje, buvo suimtas už savo atsiminimų rankraščių, kuris buvo rastas per kratą jo bute, bet niekur nespausdintas. Iš to aišku, kad net rankraščių turėjimas yra laikomas nusikaltimu Sovietų akyse. Tai labai aiškiai parodo, kaip baikštūs yra Sovietų valdovai, kaip jie jaučiasi silpni ir netikri, kovodami prieš žmonių nusistatymą gyventi laisvai ir nepriklausomai.

Negalima stebėtis, kad tokiose sąlygose nėra galima nei laisvė nei saugumas. Tačiau laisvė yra nedaloma ir laisve tų tautų, kurios dabar jos neturi, turi ryšio su laisve tų tautų, kurios dar ją naudoja. Visos tautos turi pareigą stiprinti pasipriešinimą Sovietų imperalizmo pastangoms. Jos visos turi veikti bendrai, kad sukurtų programą, kuri apjungtų jų visų jėgas kovai dėl galutinio tikslo — laisvės idė-

jos triumfo prieš vergiją. Mūsų Pabaltijo tautos yra padariusios visa, kas galima, ir įrodžiusios savo krauju bei tvirtu nusistatymu, kad jos niekada nenusilenks vergijai.

Vieni lietuviai neteko daugiau kaip 30,000 savo geriausių sūnų herojiškoje kovoje prieš Sovietus laike 1941 m. sukilimo ir vėliau partizaninėse kovose už savo šalies laisvę. Aišku taip pat, kad estų ir latvių aukos laisvės reikalui taip pat yra gausios. Visi tos neįkainojamos pastangos, kurias padėjo mūsų tautos, paskatino pasaulinio masto kovą už bendrus idealus del bendros ir pastovios taikos ir dėl žmonių ir tautų laisvės. Tos neįkainojamos aukos padarė mūsų tautas atkakiau-

siais nariais to didžio pasaulinio laivės fronto kovoj prieš komunistinę tiraniją.

Tačiau pastarieji Sovietų politikos pasisekimai susilpnino tą frontą ir tarptautinis komunizmas grąšina pagrindines laisvės pozicijas. Užtat yra skubu ir būtina, suglundinti gretas tų tautų, kurios remia laisvę, ir reikalauti, kad mūsų Pabaltijo kraštams būtų atstatyta apsisprendimo teisė. Pasaulis, būdamas pusiau laisvas ir pusiau vergijoje, negali tikėtis nei taikos, nei degančių politinių problemų sprendimo. Šiandien labiau, kaip kada ligi šiol, yra svarbu atstatyti laisvę Pabaltijo kraštuose, jei norima sėkmingai vesti kovą prieš komunizmo plėtimąsi.

Visi tai yra ypač svarbu šiandien, kai Maskva paleido į darbą visas pikto jėgas, kurias ji turi savo žinioje, kad būtų sukurta daugiau sąmyšio, daugiau tarptautinės įtampos ir kad būtų galima išnaudoti sunkumus, pačių Sovietų sukurtus Berlyne, Kongo ir Lotynų Amerikoje, jų tolimesniems

pavergimo planams vykdyti.

Šios liūdnos situacijos aki-vaizdoje, kai minime Sovietų deportacijų Pabaltijo kraštuose sukaktį ir lenkiame galvas prieš jų aukas, ryžkimės sustiprinti tarpusavio ryšį vienių kovoj už laisvę. Kremliaus valdovai siekia mus padalinti ir užvaldyti. Užtat siekime vienybės ir visi sykiu kovokime už visų Pabaltijo kraštų laisvę ir bendradarbiavimą tą laisvę atgavus. Pakartokime iš naujo reikalavimą, kad būtų paleisti visi išvežtieji ir taip pat atnaujinkime pasiryžimą kovoti už savo kraštų laisvę, už išvadavimą iš sovietinio kolonializmo, tikėdamiesi, kad neužgesinamas laisvės žiburys, degęs mūsų žmonių širdyse, pavirs į didžiulę pergales liepsną ir nušvies Sovietų pavergimo tamsybę. Jeigu mes laimėsime, o aštikiu kad taip bus, jeigu mes sugebėsime apsiungti bendram tikslui ir jeigu panaudosime visą energiją bei drąsą, mes ir mūsų vaikai, neabejokime vėl gyvensime nepriklausomose Lietuvos, Latvijos ir Estijos respublikose.

TAUPLYKITE TEN, KUR MOKAMAS
AUKŠČIAUSIAS DIVIDENDAS

Ant visų taupymo sąskaitų

Ant specialių "Bonus" taupymo sąskaitų

4 1/2%

MIDLAND
SAVINGS & LOAN
ASSOCIATION

5%

4040 ARCHER AVENUE Chicago 32, ILL.

Tel. CL 4-4470

Prezidentas August Saldukas

Kiekviena sąskaita apdrausta ligi \$10.000.-
Federalinės valdžios draudimo įstaigoje

Kapitalas \$7,000,000.00

[steigta 1914 m.]

MADONA SU LOTOSU, skaldyto stiklo vitražas, laimėjęs premiją "Madona Theme in Art" parodoje, Honolulu, Hawaii, gegužės mėn. BRONĖS JAMEIKIENĖS KŪRINYS

Pone Rūka!, būtina! tamstą įrašysiu į draugijos narius ir įstojamąjį mokėstį pats sumokėsiu — Rūko tvarinys Benediktas Miglopūta Jono Citulio lūpomis liaupsina "Vieno kiemo gyventojų" komedijos autorį po premjeros Čikagoje.

Dail. B. Jameikienė apdovanojama premija

Honolulu mieste, Havajuose, gegužės mėnesį įvyko Religinio meno paroda tema MADONA MENE. Paroda buvo surošta miesto centre Ala Moana, reprezentacinėje salėje, kurioje buvo išstatyta per aštuoniasdešimt eksponatų atrinktų jūry komisijos. Parodoje su dviejais skaldyto stiklo vitražais "Madona su Lotusu" ir "Motinos Diena" dalyvavo ir dailininkė Bronė Jameikienė, kurios "Madona su Lotusu" buvo apdovanojama premija. Iš trijų skiriamų premijų, dovanojamų už geriausius išstatytus darbus kitas dvi gavo garsums Amerikos dailininkas Jean Charlot už litografiją "Tamsioji Madona" ir

kinietis dailininkas Hideo Okino už keramikinę skulptūrą "Madona".

Prieš parodos atidarymą įvyko priėmimas kuriame dalyvavo tūkstantis žmonių, jų tarpe Havajų diduomenė ir vyskupas. Premijas įteikė Havajų gubernatorius Quinn, Dail. Jameikienės vitražą "Madona su Lotusu" parodos atidarymo metu už \$800,00 įsigijo žymus Honolulu chirurgas.

Bronė Jameikienė baigus Chicagos Meno Institutą Magistro laipsniu gavo asistentės vietą Honolulu Universiteto Meno Istorijos skyriuje. Asistuoja profesoriui dr. Ecke, ji taip pat giliną savo studijas

OI, TU DŪME DUMELI...

Perkėle į k

Ra

Clevelando skautų vadovų pasitarimas dėl Malronio paminklo pašventinimo Clevelando lietuvių darželyje. Iš k. į d.: psk. V. Jokubaitis, psk. M. Kižienė, sknt. V. Kamantas, vyr. skt. P. Karalius. V. Bacevičiaus nuotraukos

Clevelandas padaugėjo vienu skautu. Tuntininkė psk. M. Kižienė užriša Algiiui Mulioliui Tėvynės ilgesio mazgelį. Iš k. į d. psk. V. Jokubaitis, vyr. sk. Karalius, psk. M. Kižienė ir psk. A. Muliolis.

Žemaitės apsakymai - rusų kalba

Grožinės literatūros leidykla Maskvoje išleido mūsų literatūros klasikės Žemaitės apsakymų rinkinį, pavadintą "Sučiuptas velnias". Rinkinyje spausdinami apsakymai "Marti", "Topylis", "Sučiuptas velnias", "Petras Kurmelis", "Svento Jurgio aukos" ir kt.

Knygos gale duodamas rinkinio vertėjo F. Suravino straipsnelis, supažindinantis su Žemaitės gyvenimu ir kūryba.

Rinkinys išleistas masiniu — 100,000 egz. tiražu.

Lietuvių rašytojų kūriniai Lenkijoje

Per 15 pokario metų Lenkijoje įvairios leidyklos išleido šiuos lietuvių rašytojų kūrinius: "Lietuvių apsakymus" 1950 m.; "Petro Cvirkos apsakymus" 1951 m.; J. Baltušio "Gieda gaideliai" — 1955 m.; "Jono Biliūno apsakymus" — 1956 m.; "Lietuvių apsakymas" — 1957 m.; "Apsakymų rinkinį" — 1958 m.; V. Mykolaičio — Putino "Altorių šešėlyje" — 1959 m. Dabar leidyklos ruošia spaudai V. Mykolaičio — Putino "Sukilėlius", Alf. Bieliausko "Rožės žydį raudonai" ir Salomėjos Nėries poezijos rinkinį.

Iš miesto mus per 200 lietuvių perkėlė į mažutę stovyklą tarp kaimų, 10 kilometrų už miesto. Sudarėme mažutę lietuvišką "respubliką" su savo lietuvišku komendantu, policija ir visa kita administracija. Stovyklos aikštėje, stiebe, iškėlėme lietuvišką vėliavą, pastatėme lietuvišką ažuolinį kryžių, supylėme Gedimino "kalną" ir ant jo pastatėme "pilį" vėl su lietuviška vėliava. Aikštė didelė taigi, pridarėm daug gėlynų ir akmenukais išdėliojom tautinių ir skautų simbolių. Mat, buvo daug skautų. Visas jaunimas ir vaikai. Gražu ir mielai Stovykla su savo aikšte atrodė kaip mažutė Lietuva.

Bet su rūkymu tai jau blogai. Čia ne miestas, Nėra anglų karių. Niekas nemėto cigarečių nuorūky. Vėliau dalykai pagėrėjo. Mus globojančios įstaigos pradėjo davinėti po 80 cigarečių mėnesiui. Ypač būdavo rojus, kai davinėdavo amerikoniškas cigaretes.

Mėlas skaitytas nedypukas, tur būt, pagalvos, kad mes užsirūkydavome visą cigaretę ir išdidžiai dūmelį traukdavome. Oi nei! Tai būtų buvusi mirtina nuodėmė. Ne vienas, tur būt, ir kunigul per išpažintį būtų pasisakęs, kaip didžiausią nuodėmę. Ir išrišimo nesitikėjęs. Darydavome visai kitaip. Paimdavome aštrų skutimosi peiliuką, atsargiai susiplaustydavome į tris ar keturias dalis, iškišdavome į kandiklį (muštuką, cigarnyčią) ir susikaupe, lyg maldai, iš lėto traukdavome dūmą.

Dažnai pritrūkdavome rūkyti. Kai jau dūmo badas gerokai pakamuodavo, iškrėsdavome savo kišenes, ar ten dar nėra užsilikusi kokio vokiškoji markė. Kokie keturi sudėdavome savo markes į bendrą kasą ir nusipirkdavome vieną cigaretę. O tos amerikoniškosios cigaretės būdavo nepilnos senosiomis vokiškomis markėmis. Už vieną tekdavo mokėti po 6, 8 arba 10 markių. Pokelis 20 štukų kaštuodavo po 120 arba 130 markių. Pardavinėdavo nerūkančios moterys. Ir jos gaudavo cigarečių.

Nusipirkę cigaretę, duris užstumdavome spinta, kad niekas negalėtų įeiti ir radęs mus rūkančius, nepaprašytų dūmelio. Durų raktų neturėjome, nes prieš mus stovykloje būvę slavai visus raktus išsivežė. Langus užleisdavome kokiems skudurais, kad iš lauko nepamatytų mus rūkančius. Vienas mūsų keturių, turintis taiklų akį, skutamuoju peiliuku suplaustydavo į lygias keturias dalis. Įsikišdavome trumpus tuos cigarečių galelius į kandiklius ir atsisėsdavome ant žemės. Langų viršutinės dalys nebūdavo uždengtos, taigi bijodavome, kad dūmai aukštai nepakiltų ir iš lauko nepamatytų, jog keturi rūkoriai draugai traukia dūmą. Ir traukdavom tylėdami, taip tyliai, kaip bažnyčioje per Pakilėjimą.

VIENYBĖ, 1951 m. birželio 23 d.

PETRAS MAŽELIS, režisorius, grimuotojas ir artistas A. Rūko "Vieno kiemo gyventojų" Jono Citulio veide pašo Benedikto Miglopūtos bruožus.

"Viešbutį aš neiešiu. Ne, ne tik ne šią naktį." A. Rūko komedijos "Vieno kiemo gyventojų" Stasytė Prapuolenytė (G. Plečkaitienė) Jonui Balalai (R. Apanavičius) paskutinėje repeticijoje, Čikagos premjėrų užkulisuose.

Kaimo stovykla

Julius Gurga

Kartą iš amerikiečių zonos gavome pirkti tokio juodo tabako, kaip smala. Kvapas velniškas, o skonis ne šio pasaulio. Tur būt, iš pragaro atvilktas. Iš rūkalų bado ir tokį tabaką surūkėme. Kai užtraukdavome dūmą, tai būtinai turėdavome atidaryti visus langus. Per minutę nelikdavo kambario nė vienos musės. Visos skubėdavo lauk išlėkti. Kitos išlėkdavo kažkaip keistai, zigzagais skrisdamos, kitos aukštyr ir žemyn svyrudamos, kaip girtos.

— Po šimts pyptų, kam jūs bičių spiečių išleidote iš savo kambario. Būtume susėmę, vokiečiams ūkininkams pardavę ir nusipirkę cigarečių, — įdusęs įbėgo pas mus poetas Tadas. Jis įrodinėjo, kad pats savo akimis matęs, kaip pro mūsų langą išlėkęs bičių spiečius.

— Ne bičių, bet musių! — paaiškinome jam ir davėme to prakeikto tabako susisukti bankrutę. Manėme, kad ir poetas Tadas, užsirikęs išlėks iš mūsų kambario. Bet Tadas ne musė. Surūkė, nusikosėjo ir linksmas pasiliko mūsų kambaryje.

Trijų draugų kolchozas

Mūsų kambaryje apsigyveno trys draugai, buvę kareiviai. Poetas Tadas ir du mažiau įdomesni sutvėrimai. Visi jauni. Iš pradžių mus paėmė globoti Anglų Raudonasis Kryžius. Vieną dieną dvi moterys, Raudonojo Kryžiaus pareigūnės, atvyko į mūsų stovyklą užrašyti mūsų turto. Ką turime.

Trys draugai: poetas Tadas, Jokūbas ir Tamošius sustojo vienon eilėn, kad jų niekas neperskirtų. Pareigūnės pradeda klausinėti:

- Kiek turite šukų?
- Vienas dėl trijų, — atsako.
- Kiek turite šepečių batams ir drabužiams valyti?
- Po vieną dėl trijų.

- Kiek turite veidrodėlių?
- Vieną dėl trijų.

Ir taip visą turtą vyrų išrokavo po vieną dėl trijų.

— Na, o kiek turite viršutinių kelnų? Tur būt, taip pat vienas dėl trijų? — nusijuokė pareigūnės.

— Ne! Kiekvienas turime po vienas, — taip pat nusišypsojęs poetas Tadas atsakė ir parodė, kad visi trys stovi su kelnėmis.

Kolchozas buvo gana vieningas. Visi trys mylėjo vieną mergaitę ir nesipyko, vienas kitam nepavydėjo. Tik atsirado ketvirtas nevidonas ir išplėšė iš jų mergaitę. Tiesiog

VIENYBĖ, 1961 m. birželio 23 d.

J. KAJECKO ŽODIS J LIETUVA

Kai gegužės mėn. pradžioje Valstybės Dep-te gimė mintis savo naująją auditoriją panaudoti įvairių tautų liaudies šokiams parodyti, Bostono Lietuvių Tautinių Šokių Sambūris jau buvo pasižadėjęs dalyvauti Jubiliejiname 25 metų Liaudies Šokių Festivalyje Washingtone, gegužės 20 d.

Tuoju kontaktavau V Dep-tą ir jis mielai sutiko, kad lietuviai dalyvautų ir pirmame pasirodyme Dep-to auditorijoje. Pakviečiau Dep-to pareigūnus gegužės 20 d. susipažinti su mūsų šokėjų pasirodymu. Bostoniečiai tuoju ėmėsi darbo sukelti lėšų Sambūrio žygį į Washingtoną paremti Jaunimas važlavo šokti su didžiausiu entuziazmu.

Sambūris pasirodė puikiausiai. Reikia pabrėžti, kad publika buvo rinktinė. Pusė svečių buvo kviešti aukštieji pareigūnai bei ambasadoms vadovaujant asmenys. Kita bilietų dalis buvo parduodama, tikslu surinkti lėšų išlaidoms padengti. Bilietų paklausa buvo didelė. Apie 100 žmonių bilietų pritrūko.

Svečių tarpe buvo matyti p. Orvil Freeman, Žemės Ūkio

Ministeria su žmona, ponis, Chester Bowles, Valst. Paskretoriaus žmona, Valstybės Sekretoriaus Pavaduotojas p. G. Mennen Williams, buvęs Michigan Valstijos Gubernatorius, p. Roger Tobby, Valstybės Sekretoriaus Pavaduotojas su žmona, p. Conger, Protokolo Sefo pavaduotojas su žmona, Valst. Dep-to Rytų ir Centro Europos bei Pabaltijo Skyrių pareigūnai, penki Brazilijos senatoriai, kurie šiuo metu lankosi Washingtone, eilė ambasadorių ir kitų.

Visi svečiai Lietuviu Tautinių Šokių Sambūriu buvo sužavėti. To Sambūrio vadovė O. Ivaškienei, muzikos programos vadovui ponui J. Gaideiui, muzikantams ir visiems šokėjams turime būti dėkingi už didelį pasišventimą ir pasisekusią misiją pagarsinti Lietuvos vardą Washingtone.

Sao Paulo gyvenančių lietuvių tarpe keliama mintis leisti Brazilijai skirtą Eltos informacijų biuletinį portugalų kalba. Tuo klausimu dabar vyksta susirašinėjimas tarp VLIKo vadovybės ir Sao Paulo lietuvių.

V. Gruzdžio nuotrauka

ALGIO ir TERESĖS GEČIAUSKŲ dukrelė pakrikštyta Gintarėlės — Teresėlės vardu Philadelphiaje, šv. Andriejaus Bažnyčioje. Krikšto sakramentą suteikė kun. A. Neverauskas. Krikšto tėvai S. Bobelis ir D. Masionytė.

iš po pat panosės. Akiplėšiška! Aiškiau tariant, apsivedė ir kvit, draugai! Taip ir užžėlė takeliai nuo pirmojo iki antrojo barako.

Pats įdomiausias Dievo sutvėrimas mūsų stovykloje buvo poetas Tadas. Jis negerdavo, tačiau amžinai būdavo prasišvilpęs. Jis prasišvilpdavo. Ir rūkydavo be jokio plano ir taupumo.

Pradėjome gauti po 80 štukų cigarečių kas mėnuo. Kartais duodavo amerikoniškų, o kartais vadinamų "turkiškų" tabako. Bet tas "turkiškasis" ne iš tolo nėra matęs Turkijos. Matyt, buvo padarytas iš Vokiško tabako, ir tai paties blogiausio, ir labai blogas išdirbinys. Atsuduodavo lietuviškų vantlapių kvapui.

Rojus (tik, žinoma, ne raudonasis) žemėje būdavo, kai gaudavome amerikoniškų cigarečių. Ir poetas Tadas atgydavo. Rūkė nebe dypukiškai, bet jau amerikoniškai. Per porą surūkydavo visas (80 štukų) cigaretes. Tiek prirūkydavo barako kambarį, kad sėdėdamas ant savo lovos, per dūmus negalėdavo pažinti kitame pasienyje ant savo lovos sėdintį bendro kambario gyventoją. Kai atidarydavo kambario langus, tai tirštų juodų dūmų kamuoliai aukštai pakildavo viršum stovyklos barakų. Miestelio vokiečių ugniagesiai su triukšmu atbūdėdavo gesinti gaisro mūsų stovykloje. Grįždavo, žinoma, splaudydami ir keikdami mus visus, nors kaltas būdavo tik vienas Tadas. Paskui mūsų poetas vėl visą mėnesį kėsdavo dūmo badą ir nuolat draugaudavo su senukais, nes iš jų gaudavo naminio tabako parūkyti.

Balfo gėrybių dalinimo komisijos amžinas pirmininkas Stepas nuolat turėdavo didelio vargo Tada aprūpinant drabužiais. Ateina ruduo. Prasideda šalčiai. Tadas šala, vaikšto susitraukęs, nes neturi žiemaio palto. Gaudžiu balsu prašo Stepą palto. Gaila jauno žmogaus. Poetas, gabus vyras. Ateityje gali išaugti į žymius vyrus. Gaila talento. Ir Stepas duoda Tada iš Balfo gautą palta.

Tadas per žiemą sąžiniškai išnešioja palta. Ateina pavasaris, prasideda šiltos dienos. O dar atėis karštoji vasara, todėl kam dabar reikalingas paltas. Tadas palta parduoda, už gautus pinigus nusiperka cigarečių, ir na, paltas lieka prarūkytas.

Uždraudė rodyti prieškomunistinius filmus

Prieš keletą savaitių paskelbėm, kad vienoje JAV Laidvyno bazėje iš apyvartos išimtos prieškomunistinės knygos ir uždrausti rodyti prieškomunistiniai filmai.

Dabar tuo reikalu galime paskelbti daugiau: Los Angeles Times birželio 13 d. laidoje pirmame psl. atspausdino Times Washington Skyriaus Virsininko Robert Hartmann straipsnį, kuriame sakoma, kad JAV Krašto Apsaugos Ministerija (The Defense Department) uždraudė Laidvynui, Karuomenėi, Aviacijai rodyti prieškomunistinius filmus: "Operation Aboliton", taip pat filmą "Communism on the Map". Įsakymas paskelbtas Pentagon'o aukšto pareigūno Arthur Sylvester.

Paskutinis filmas vaizduoja komunistų demonstracijas San Francisco, Calif. 1960 metų gegužės mėn. Filmą paruošė National Educational Program of Harding College at Searcy, Ark.

Pranešime sakoma, kad dėl tų filmų viešo rodytogietai protestavo kairieji ir komunistai JAV-se...

T. S.

Dar apie Tarptautinį Moterų Kongresą

Turbūt, nei vienas Tarptautinių Moterų metinių kongresų nebuvo taip pasisekęs, kaip šis, įvykęs Miami Beach, Florida salos viešbutyje.

Vienas to kongreso žymesnių kalbėtojų buvo JAV. Latvijos

no Sekretorius, John Connelly, kuris pasakė smarkią prieškomunistinę kalbą. L. Bieliukienė jį sveikino Pabaltijos tautų moterų vardu ir padėkojo už kalbą raginančią aktyvios veiklos sovietinį kolonializmą panaikinti. Taip pat turiningai kalbėjo profesorius dr. Jose Balselro, prisimindamas pavergtą Pabaltiją ir kitus kraštus.

Gilesnio įspūdžio paliko L. Bieliukienės ir O. Karašienės kalbos. Didžiausiu entuziazmu dalyvės pagerbė prelegentes atsistojimu ir apsupo jas sveikindamos.

— ...taip dar nebuvo mūsų konvencijoje! Pirmą kartą išgyvename tokį susijaudinimą — kalbėjo jos, apspitustos abi lietuvės. Deleгатės čia pat reikalavo iš savo pirmininkės, kad tuojau būtų išnešta rezolucija. Tą pačią naktį rezolucija buvo parašyta ir GFWC pirmininkė, ponca Ozbirn, skambino L. Bieliukienę viešbutį, pareikšdama, kad rezolucija esanti jos karštos ir turiningos kalbos pasėka.

Ligija Bieliukienė, be Miami korespondentų, turėjo interviu su Associated Press atstovu, Bostono Christian Science Monitor, Texas Houston Post, Houston Herald. Miami televizijos Molly Turner programoje Ligija Bieliukienė pasirodė dešimčiai minučių, kalbėdama apie dabartinį Lietuvos pavergimą. Šis suvažiavimas visais atžvilgiais buvo pasisekęs.

J. NARŪNĖ

Barbora Armonienė, tremtinė iš Sibiro, kurios išgyvenimas kančias iš knygos "Leave your tears in Moscow" neseniai spausdino Life žurnalas, birželio 25 dieną dalyvauja Naujųjų piktinike, Chicagoje. Barbora Armonienė kasdien gauna pluoštus laišku iš amerikiečių visame krašte. "Leave your tears in Moscow" anglų kalba išvertė inž. Algirdas Nasvytis ir knyga pasirodys šį rudenį.

JIEVA TREČIOKIENĖ DĖKOJA

Dėl ligos apie keturis mėnesius turėjau pasitraukti nuo visokio veikimo. Prasiđėjo Vasario 16-to minėjime Newarko kai paslydusi ant grindų Lietuvos salę išsilaužiau dešinę ranką, kuri turėjo būti gipso 6 savaites.

Grįžusi iš ligoninės į namus po trumpo poilsio vėl turėjau savaitelį atsigtulti kitoje ligoninėje akies operacijai. Opera-

cija buvo gana sunki. Iki šiai dienai nėra pilnai išgyjusi, bet šiek tiek šviesos per ją matyti. Daktaras sako kad užtruks dar trys mėnesiai iki pilnai sugis.

Nuoširdžiai dėkoju visiems kurie lankė mane ligoninėje ir namuose, apdovanojo mane gėlemis, prisiluntė užuojautos laiškelius ir dovanas. Atsiliepi draugai iš arti ir toli. Visa tai mane stiprina moraliai ir esu visiems labai dėkinga.

Draugijose, kuriose priklausau, taipgi manęs nepamiršo ir prisiluntė man dovanas ir užuojautas. Jų tarpe: Moterų Vienybė, Newarko Lietuvos Moterų Klubas, Moterų Sąjungos 68-ka, Newarko Demokratų Klubas, Vyčių — 29 skyrius, Birutės Draugija.

Visoms esu labai dėkinga. Dėkoju A. Rudžiui ir jo žmonai iš Chicagos, kurie atvykę į Newarką kitais reikalais, rado laiko mane aplankyti namuose.

Praleidau daug liudnų valandų, nes be dešinės rankos nieko negalėjau dirbti, o be akies negalėjau skaityti. Tad nuoširdžiai dėkoju mano geroms draugėms, kurios ramino mane.

Negalėdama visiems padėkoti asmeniškai, prašau priimti mano širdingus padėkos žodžius per Vienybę.

JIEVA TREČIOKIENĖ
Orange, New Jersey

Naujos amerikietės... Neseniai atvykusios iš Lietuvos — Alma Šimkutė, Emilija Kieliene ir Agnietė Štaraitė. Pradžioje, sakoma, jos labai ilgėdavusios Lietuvos. Dabar pradeda apsiprasti. Išskyrus Kieliene, kuri prieš pora metų atvykusi su sūnum, jau antros dukters susilaukė, kitos dvi — Šimkutė ir Štaraitė — dirba kaip slaugės šv. Kryžiaus ligoninėje. M. Kiela yra žinomas namų statytojas, neseniai su šeima isikūręs savo naujuose, moderniškuose namuose. Marquette parko sekcijoje, Chicagoje.

Lietuvės delegatės (kairėje — sėdi pirmoje eilėje) L. Bieliukienė ir J. Pakštienė ir Ona Karašienė (stovi kairėje), atstovavusi Lietuvos Moterų Atstovybę, su kitų tautų delegatėmis Tarptautiniame Moterų Kongrese, Miami, Floridoje. Dalyvavo 18 tautų atstovės.

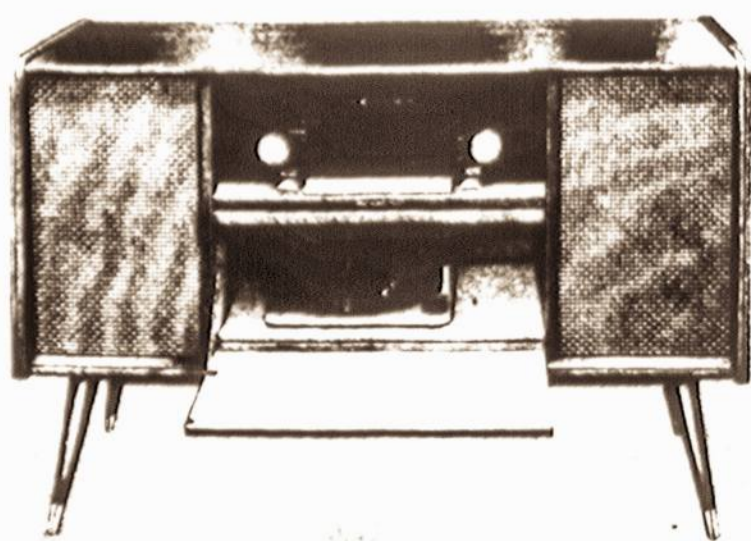

Frances Gramontienė, pirminkė "Atelties" šokėju, kurie reprezentuos šokančią Lietuvą tarptautinėje Chicagos parodoje.

HI - FI & STEREO
COMPANY

12547 Euclid Avenue
Cleveland 12, Ohio

Tel. RAndolph 1-0033

VIENYBĖ

The Oldest Lithuanian newspaper, established by Juozas Paukstys in 1886, is published weekly by Juozas Tysliava at 192 Highland Blvd., Brooklyn 7 N. Y. Tel. AP 7-7257. Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office of Brooklyn, N. Y. Subscription rate: \$7.00 for one year. Advertising rates on application.

Vienybės skaitytojai, kurių prenumerata baigėsi, maloniai prašomi nedelsti atsilyginti už laikraštį. Prenumeratos terminas yra pažymėtas greta vardo ir adreso. Prenumerata metams \$7.00. Iš anksto sumokant už dvejus metus — \$12.00; už tris metus — \$15.00.

Apie mūsų fortepijono virtuozus

“Turite gabų pianistą, kuris prilygsta mūsų populiariajam Van Cliburn... bet įdomu ką darote, kad toks talentas būtų pristatytas Amerikos visuomenei? — teiravosi vienas muzikas apie Antaną Smetoną kuris Vienybės deimantinio jubilėjaus iškilnėse su orkestru išpildė Brahmsio piano koncerto pirmąją dalį, diriguojant komp. V. Jakubėnui.

— Tikrai neprašysime Chruščiovo pagalbos, — tam muzikui buvo atsakyta, — o kai dėl mūsų laikraščio, tai pradžiū padarėme. Vienybės koncertuose Antanas Smetona ne pirmą kartą, o jubilėjiniam koncertui ir orkestrą pasamdėm, kad solistai įspūdingiau pasireikštų.

Plačiau išsikalbėjus apie jaunesnių muzikų galimybes iškilti scenoje, reikėjo sutikti, kad tokie reti pasirodymai savaip publikai, nors ir naudingi, bet mažai be padeda plačiau išgarsėti. A. Smetona turi visus davinčius tapti žymiu koncertiniu solistu: milžinišką ir brillantišką techniką, temperamentą, jautrią interpretaciją, gerą scenos išvaizdą ir be to, jaunatvės pasiryžimą. Būtu galima jei jam tekėtų muzikinę karjerą pradėti ir baigti... savo studijos atidarymu, ar kur nors prisiglaudęs konservatorijoje, kitus mokytį skambinti.

Tas draugiškas kitatautis muzikas, įrodinėdamas, kad jo gražūs žodžiai tai ne tik taip sau pareikštas komplimentas, žadėjo Antaną Smetoną pristatyti žymesniems dirigentams, Bernstein, Wallenstein ir kt. Žodžių, artinasi laikas pianistui Antanui Smetona debiutuoti New Yorko didžiosiose koncertinėse salėse.

Kalbant apie pianistus... Birželio 17 d. Chicagos Jaunimo Centre, įvyko kompozitoriaus Vlodo Jakubėno fortepijono mokinių rečitalis, kuriame dalyvavo apie 40 jaunų pianistų. Iš to didelio skaičiaus mokinių, matyt, kad Jakubėnas yra labai populiarius fortepijono profesorius Chicagoje. Rečitalio programoje suminėti šie vardai, D. Danilevičiūtė, L. Trinkauskaitė, R. Krutulytė, H. Endrukaitė, A. Pakalniškis, A. Kuršytė, N. Simanavičiūtė, R. Bražytė, M. Gudėnaitė, K. Lauraitytė, D. Paukštytė, Dana Brazis, V. Ruibytė, R. Vileišytė, A. Tamoliūnaitė, J. Maciūnaitė, D.

Pianistas Antanas Smetona

Liaugminas, R. Patlabaitė, D. Bertulytė, M. Pakalniškytė, R. Krikštopaitis, A. Lesniauskaitė, V. Žemaitis, G. Bičiūnaitė, C. Gurk, K. Sodeikaitė, D. Tilindytė, E. Dilytė, T. Pautienė, D. Vilkaitė, H. Girdvainytė, G. Mačiūnaitė, G. Krikštopaitytė, R. Bigelis, J. Bigelytė, G. Girdvainytė, M. Druga, O. Kreivėnaitė, R. Jaraitytė, A. Vasaitis.

Dėl paskutiniojo, Alvydo Vasaitio, kuris šiame rečitalyje skambino Liszto piano koncertą jo profesorius atliekant antrąją, orkestro partiją, kartą šių žodžių autorei Vladas Jakubėnas tarp kitko rašė: „...turiu fortepijono mokinį — Alvydą Vasaitį, kurio asmenyje auga koncertinio tipo pianistas... Jis yra 16 metų amžiaus, iš pat mažens tėvo vėrčiamas skambinti, tik prieš keletą metų suprato, kad teisingos gaidos ir geras išpildymas yra dogma. Jo reperuaras nedidelis, bet išmokęs, jį su geležinių pirštų brillantiška technika ir geru tonu išsina praktiškai viskas. Jame kažkas plataus ir organiško, juo turėtume visi susidomėti...“

Komp. Vlodo Jakubėno globoje, atrodo, susilauksime dar viena didelį talentą.

1962 m. balandžio 8 d. Town Hall įvyks pianisto Andriaus Kuprevičiaus rečitalis. Tai bus trečias Kuprevičiaus koncertas Town Hall. Paskutinis jo pasirodymas buvo 1960 m. kovo 6 d. kai jis skambino Bartoko ir Rachmaninovo piano koncertus su Symphony of the Air orkestru, diriguojant Vytautui Marijošui.

Kuprevičiaus koncertui organizuoti pasamdytas Colum-

bia Rečitalio Biuras New Yorke, o bilietams platinti sukvieštas muzikos mėgėjų ir visuomenininku komitetas, kurio susirinkimas įvyko Brooklyno Atletų Klube. Nors susirinkimo aplinka ir nelabai muzikinė, bet buvo sudarytas komitetas ir koncertui finansuoti sudėta nemažai aukų: dr. P. Bagdanavičius — \$150,00, dr. N. Bražėnaitė — 100 dol., V. Zelenis — 100 dol., dr. Namikaitė — 25 dol., J. L. Bagdanavičius 25 dol. Vykdomąjį komitetą sudaro: M. Žukauskienė, T. Alinskas, N. Valaitienė, I. Vakselytė, V. Jonuškaitė, Elena Kulber, kun. Jankus, V. Dillis, V. Sutkutė.

Muzikas A. Kučiūnas, Chicagos Lyric Operos dirigentu padėjėjas, šiomis dienomis paskirtas operos klasės vedėju Chicagos Muzikos Kolegijoje.

Irena Kaledinskaitė, sopranas, dainuos vadovaujamaį vaidmenį operoje Cavalleria Rusticana, kurią birželio 24 d. Chicagoje stato American Opera Co., Tech. auditorijoje.

Prof. J. Žilėvičius ir muz. A. Aleksis iš Waterbury, Conn. II Dainų Šventėje Chicagoje pakviesti dalyvauti, kaip garbės dirigentai.

Brockton, Mass. ūkio ir pramonės parodoje dalyvauja lietuviai, kurie pasistatę Dariaus-Girėno vardu bakūžę. Paroda vyks nuo liepos 1 iki 9, o lietuvių programai skirta liepos 2, 2 val. p. p. Dalyvaus O. Ivaškienės vadovaujama tautinių šokių grupė.

ALICE STEPHENS ANSAMBLIO PLOKŠTELĖS

Praeitą kovo mėn. Alice Stephens Ansamblis Chicagoje išleido ilgo grojimo plokštelės, kurios artistiška ir techniškai — vienas iš tobuliausių lietuviškų dainų ir muzikos plokštelių leidinių.

Ansamblis, kurį sudaro lavinti balsai ir šiuo atžvilgiu išsiskiria iš visų mūsų chorų, Alice Stephens diriguojant, įdainavo: Šimkaus "Kodėl, dainelė", Viktoro Banaičio "Aisuntė mane ežeran", A. Vanagaičio "Vakaro ilgesys", J. Zdaniaus "Batsiuvelis", J. Kačinskio "Suskambėjo", B. Markaičio "Vėjų šventė", V. Jakubėno "Motinos kalba". Antroje pusėje — Tėvo B. Mar-

kaičio smuiko sonata (D Major), kurį išpildo smuikininkas F. D'Albert su pianistu George Lawner.

Ši gražų leidinį, kurio viršelį puošia Ansamblio nuotrauka, II Dainų Šventės Komitetas padovanojo Chicagos mėruui Daley. Tikrai šį plokštelių leidinį galime visur demonstruoti ir būtina įsigyti kiekvienam lietuviui muzikos megejui. Išleistas RCA "Bluebird" Gold Label Series. Užsakomos per Ansamblio vadovą Alice Stephens, 64 E. Van Buren St. (Chicago Conservatory), Chicago 4, Ill. Hifi kainuoja \$4,95, stereofonine — \$5,95.

TRIJŲ RYTINIŲ VALSTYBIŲ CHORŲ MAŽOJI DAINŲ ŠVENTĖ

Mažosios Dainų Šventės paskutinis koncertas įvyks š. m. birželio 25, 5 val. vak. — Apreiškimo Parapijos salėje, N. 5th ir Havemeyer Streets kampas, Operetės choro globoje.

Koncerte dalyvauja: "Rūtos" Radio Ansamblis, dirg. Algirdas Kačanauskas, Philadelphia Liet. Taut. Ansamblis, dirg. Leonas Kaulinis ir "Operetės" choras, dirg. ir Mykolas Cibas.

Šis paskutinis koncertas, bus lyg Mažosios Dainų Šven-

tės apvainikavimas, prieš Didžiąją Dainų Šventę, įvyks š. m. birželio 2 d. Chicagoje, į kurią šie chorai pasirengę vykti.

Teskamba dainos už laisvą Lietuvą!

M. C.

Birželio mėnėjime Detrote, kalbėjo kongres. Martha W. Griffiths ir Michigan Gubernatoriaus atstovas T. J. Lesinski.

Lake Hotel, INC.

SEVENTH and PARK AVES
ASBURY PARK, N. J.

Didžiausia ir gražiausia lietuvių vasarvietė Atlanto pakrantėje

Seventh ir Park Aves., telef. Prospect 4-7788. Gražūs kambariai. Šviežias maistas. Žemos kainos. Savaitgaliais muzikai vadovauja Algirdas Kačanauskas populiariame "Anchor Room". Barai - Danielius Averka, raštinėje - Vitalis Sirusas.

SAVININKAI KUBAIČIAI IR ŽEMAIČIAI

KUR GERIAUSIA PAILSĖTI PER ATOSTOGAS?

Garsiam Cape Cod, Mass. kurorte prie atviros Atlanto jūros pliažo, Long Beach, pušų pavėsy, garsioje lietuviškoje vasarvietės viloje

AUDRONĖ

87 EAST BAY RD., OSTERVILLE, CAPE COD, MASS.

Istaiginga vila, erdvūs kambariai. Gražus privatus 2 akry pušynas. Rami aplinkuma, daug vietos poilsiui ir žaidimams. Geras lietuviškas maistas ir malonus patarnavimas.

NUO BIRŽELIO 10 D. IKI RUGSĖJO 15 D.

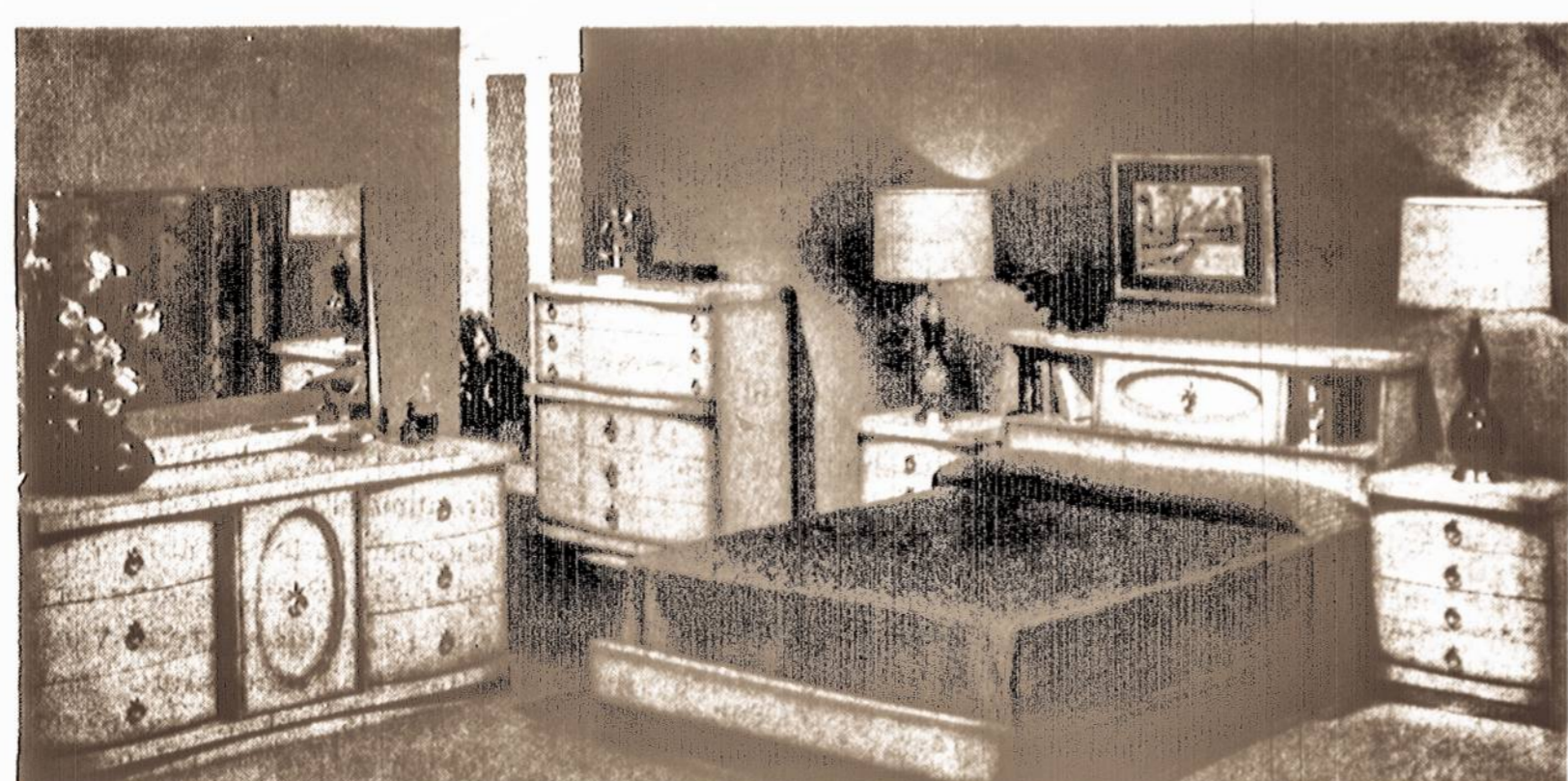
Lietuviai savininkai visus kviečia atvykti.

Is anksto kreiptis: DR. E. JANSONAS
89 Mt. Ida Rd., Boston 22, Mass.
Tel. AV 8-5999. Nuo birželio mėn. kreiptis: AUDRONĖ - JANSONAS
87 East Bay Rd., Osterville, Cape Cod, Mass. Tel. GA 8-8425.

Cypress Bedding & Mattress Co.

3427 FULTON STREET BROOKLYN, N. Y. Applegate 7-8802

KETURI AUKŠTAI GRAŽIAUSIŲ BALDŲ! DIDELĖS NUOLAIDOS VIENYBĖS SKAITYTOJAMS!

DALYVAUJA:

Philadelphijos L. Tautinio
Meno Ansamblis,
dir. L. KAULINIS

Rūtos Radio Ansamblis
dir. A. Kačanauskas

Brooklyno Operetės Choras
dir. M. CIBAS

TRIJŲ RYTINIŲ VALSTYBIŲ CHORŲ MAŽOJI DAINŲ ŠVENTĖ

SEKMADIENI, BIRŽELIO 25 D. 5 val. vak.
Apreiškimo Parapijos Salėje, Brooklyne

PROGRAMOJE:

Dainų Šventės repertuaras

Atskirų chorų pasirodymai
Bendras Jungtinis choras.

Po programos šokiai
Jėjimo auka \$2.00.

Veiks turtingas bufetas

BANGA TELEVISION

VYTAUTAS ZELENIS, Savininkas

3423 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y.

Telefonas: APplegate 7-0349

PARDUODAMA: televizija, radijas, Hi-Fi stereo, fonografai, dulkių siurbiai, oro vėsintuvai. Didelės nuolaidos Admiral, Motorola ir Blaupunkt vokiškiems Hi-Fi. TAISOMA: televizija, stereo Hi-Fi bei radijas. Darbo valandos kasdien iki 7 v. vak., penktadieniais iki 9 v. v.

RAINBOW CORNER BAR & LOUNGE

ALFRED A. CILCIUS
Savininkas

Salė susirinkimams,
vestuvėms, krikštynoms
ir kitiems pobūviams.
Taip pat duodami
polaidotuviniai pietus.

106-01 Jamaica Ave.
Richmond Hill, N.Y.

Tel. Virginia 6-9506

GERIAUSIAS INSURANCE ir REAL ESTATE PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1800

Park Florist

Gėlės pristatomos į bet kurias
pasaulio vietas.

MATTHEW MAZEIKA
Savininkas

80-15 JAMAICA VE. WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas: Virginia 9-3112

ROBERT F. NARK

Apdraudos AUTO Specialistas
Any car - Any age driver
ALL FORMS OF INSURANCE

26 COURT ST. BROOKLYN, N.Y.
Tel. MAin 4-6400 VA 5-0783

DISCOUNTS TO QUALIFIED APPLICANTS
Mutual Insurance Insure your tomorrow today!

Park Hill Realty

Apdrauda, nekilnojamas turtas, federaliniai, valstybės
ir miesto taksai. Notary Public.

84-17 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y.

TELEFONAS: Virginia 3-1477

Albert F. Peters (Petrauskas)

LISAUSKŲ MAISTO KRAUTUVĖ

Lietuviški sūriai, juoda duona, aukštos rūšies rūkyti
kumpiai, dešros ir skilandžiai pigiomis kainomis
Prekes siunčiame ir per paštą

Martha & Peter Lisauskas
64-09 56th Road Maspeth 78, N. Y.

Telephone: TWining 4-8087

BARAS IR RESTORANAS

Julius Daugmaudis, Sav.

Stiklinis baras, viena
gražiausių užėigu

273 GRAND STREET
Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EVERgreen 4-9533

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601 S. SECOND STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEWey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)
1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

JUOZAS GARŠVA

231 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVERgreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)
423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVERgreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRUNAS-BALTON
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVIČIUS, Direktorius
410 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. STagg 2-4409

VISI ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI ĮNUOMOJA
AUTOMOBILIUS (VAIRIEMS REIKALAMS)

THREE JOES SERVICE STATION, Inc.

85-42 Woodhaven Boulevard Woodhaven, N. Y.

Telefonas: Virginia 6-9683

VIENYBĖ

Aldona ir Albinas Trečiokai, iš Vokietijos praneša, kad gegužės 17 d. juodu susilaukė trečios dukrelės, kuriai duotas Aldonos Dianos vardas.

V. Tamulaitis su žmona, ilgamečiai Vienybės skaitytojai iš Wilkes Barre, Pa., praneša, kad juodu išskrenda į Lietuvą. Savo laiške Vienybei, Tamulaitis rašo: "Likit sveiki gyvi iki pasimatymo ateityje".

Dail. C. Janušas, sveikatai patikrinti, paguldytas University ligoninėje, 303 E. 20 St., New Yorke.

Trečiojo Amerikos Lietuvių gydytojų suvažiavimo bankete birželio 24 d. 8 v. v. Park Sheraton viešbutyje (7th Ave. ir 55 St., New Yorke), bus meninė programa, kuriai vadovaus aktorius Vitalis Žukauskas ir muz. J. Gaidelio paruoštas moterų trio iš Boston, Mass. Po banketo programos (apie 10 val. vak.) bus šokiai į kuriuos nemokamai kviečiami dalyvauti studentai. Bilietus į šokius reikia užsakyti pas Kristina Paprockaitę.

L. Žitkevičius, rašytojas, praeitą šeštadienį buvo nuvežtas į ligoninę operacijai.

Dr. K. Bobelis, praktikuojas Elgin, Ill., dalyvaavo urologų chirurgų suvažiavime Los Angeles, Calif.

Jūratė Kazickaitė, Šv. Trejybės Kolegijos (Washington, D. C.) studentė, visam birželio mėnesiui išvyko į North Carolina pradžios mokyklos vaikus mokyti tikvobos. Jūratė yra Aleksandros ir Juozo Kazickų duktė, gyv. New Rochelle, N. Y. N

Lake Hotel vasarvietėje, Asbury Park, N. J., vėliausiu laiku viešėjo Lietuvos Gen. Konsulas Jonas Budrys su žmona, Liet. Laisvės K-to narys P. Vainauskas su žmona, taip pat dr. Dimienė, dr. H. Montvillenė, dr. Kungienė (su savo vyrais), New Jersey Legislatūros Generalinės Asamblėjos narys, Leo J. Mosch su žmona ir kt.

Inžinierių ir Architektų susirinkimas įvyksta birželio 23 d. 7:30 v. v. A. Mačionio namuose, 8603 76th St., Woodhaven, N. Y. Bus demonstruojama garsinė filmo iš telesusilekimo srities.

Lietuvos skulptorius JAV svečias

Šį ketvirtadienį į Vilnių išskrido Konstantinas Bogdanas, 35 metų skulptorius, Vilniaus Dalles Mokyklos dėstytojas, kuris beveik mėnesį laiko su dviem rusais ir vienu ukrainiečių dailininku lankė Jungtines Amerikos Valstybes, kaip oficialus "cultural exchange" svečias. Būdinga, kad beveik kiekvienoje tokioje kultūrinėje delegacijoje būna koks lietuvis.

DR. POVILAS RĖKLAITIS, meno istorikas, Vokietijos LB valdybos atsiųstas kelti vąj Vasario 16 gimnazijos pastatams, su čekagiškiu gimnazijos rupu Ant. Gubinsku balsuoja priestatų planus. Praeitą šeštadienį dr. P. Reklaitis kalbėjo Vasario 16 gimnazijos reikalais Laisvės Namuose New Yorke.

Baisiojo Birželio minėjimas

Šio mėnesio 18 d. Carnegie Endowment patalpose, New Yorke, įvyko liudnyų birželio išvežimų minėjimas, surengtas lietuvių, latvių ir estų.

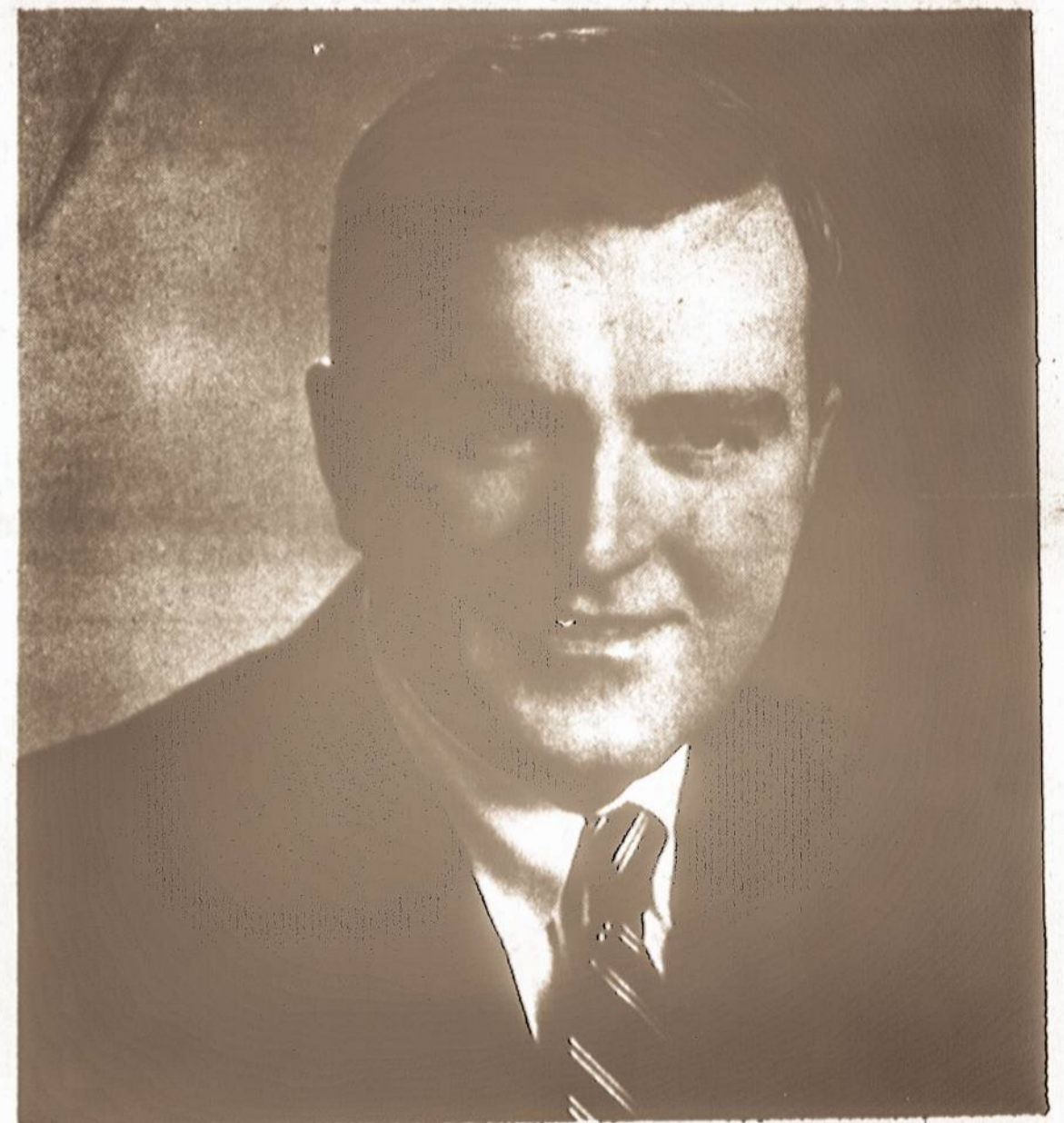
Minėjimui, šiais metais, vadovavo lietuviškai.

Po JAV himno, įžanginę kalbą pasakė Vliko pirmininkas d-ras A. Trimakas. Buvo pagerbti žuvusieji nuo bolševikinio teroro. Sugiedota visų trijų tautybių himnal.

Informacijos Centro Direktori M. Kižytė perskaitė gautus sveikinimus iš mero Wagnerio, Senatoriaus Javits, kitų pavergtųjų tautų ir įvalrių kongreso narių. Tarp kitų sveikino didelę lietuvių bičiulę kongr. Edna F. Kelly iš Brooklyn, N. Y.

Koncerto programoje dalyvavo latvių dainininkas Visvaldis Gedulis (bar.) lietuvių pianistė Julija Rajauskaitė, ir estų dainininkas Heinz Riivald (ten.) Pagrindinę kalbą pasakė kongresmanas (dem.) iš New Jersey — Cornelius E. Gallagher.

Kalbos svarbiausia mintis: — Užtenka Sovietams statyti mums reikalavimus, mes — amerikiečiai, pagaliau turime Chruščiovui pareikšt, ne ko

Kongr. (dem. iš N. J.) Cornelius E. Gallagher

je, bet ko mes iš jų reikalaujame. —

C. Gallagher aiškiai apibūdino Sovietų agrėsinį kolonializmą. Pabrėždamas pabaltiečių nuveiktus darbus kovoje su bolševizmu, pareiškė pageidavimą, kad visi Amerikos piliečiai darytų tiek, kiek pabaltiečiai daro.

Buvo priimta rezoliucija, reikalaujanti panaikinti Sovietinį kolonializmą Pabaltijo kraštuose; sudaryti galimybės Pabaltijo tautoms laisvai apsispręsti; grąžinti iš Sibiro visus ištremtuosius į tėvynę — Estiją, Latviją ir Lietuvą.

Minėjimas praėjo rimties — susikaupimo ženklu. Nežiūrint kaitrios vasaros dienas salėje net neužteko sėdimų vietų. Prieš Jungtines Tautas, kitose pusėje gatvės, vitrinose, buvo išstatyta dokumentacija liūdinanti; Sovietų įvykdytą Pabaltijo valstybių okupaciją, sulaužant tarptautines sutartis ir Sovietinio kolonialistinio — impėrializmo ekspansiją į vakarus. Diagramų skaičiai bylojo, kad I-sių Sovietinės okupacijos metu buvo išvežta: estų — 10,200, latvių 34,000, lietuvių 34,250. Per abi Sov. okupacijas išvežta: estų —

111,000; latvių — 200,000; lietuvių 350,000. Tuo būdu šios 3 valstybės neteko 661,000 savo gyventojų, neskaitant kaltintų ir žuvusių 122.

Nors nuo pirmųjų 1941 m. birželio išvežimų praėjo 20 metų, tačiau, lietuviškai, latviškai ir estai tos skaudžios žaizdos — niekad nepamirš.

Kor.

Pratėsta dailininko Dargio paroda

Susilaukusi svertimtaučių susidomėjimo Rochesterio dailininko Alfonso Dargio aliejaus kompozicijų darbų paroda AG galerijoje, 925 Madison Avenue, prie 73 Gt, pratėsta dar vienai savaitei, iki birželio 26 d. Paskui darbų dauguma bus perkelta į Almaus Galeriją, Great Necke, N. Y.

VLIKO Prezidiumo posėdis įvyko birželio 3 d. VLIKO būstinėje New Yorke. Iš Philadelphia, Pa. buvo į posėdį atvykęs vice-pirm. Jonas A. Stiklorius. Svarstyti administracinio pobūdžio klausimai ir pasitarta dėl tolimesnės veiklos.

Laima Petrauskaitė

Š. m. birželio mėn. 7 d. dr. Stasio ir Onos Petrauskų duktė Laima baigė Manhattanville College of the Sacred Heart, Purchase, New York, gaudama B. A. laipsnį. Jos pagrindinė studijų šaka buvo psichologija. Šioje srityje, ji užsitarnavo "Honors." Bestudijuodama, kol, Petrauskaitė aktyviai reišėsi studentų veikloje. Buvo Atlanto Rajono Vyr. Skaučių Skyriaus Vadovė. Dirbo Liet. Studentų Sąjungos New Yorko skyriaus ir New Yorko akademikų skautų valdybose ir Liet. Stud. Sąjungos Revizijos Komisijoje. T. p. bendradarbiavo spaudoje, būdama Akademiniu Minčių ir Mūsų Vyčio redakcinių kolektyvų narė ir viena iš Lituanus bendradarbių. Kol, Laima studijas tęs University of Chicago, studijuodama clinical psichologija.

(JUNGTINIS CHORAS (diriguoja A. Kačanauskas), kuris šį sekmadienį Apreiškimo parapijos salėje rengia "Mažąją Dainų Šventę".